ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΛΟΥΜΠΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ

Συνώνυμα Αντώνυμα

ενιαίο λύκειο

βιβλιοσειρές
ΑΝΟΔΟΣ

ΛΕΞΙΚΟ
ΣΥΝΩΝΥΜΩΝ - ΑΝΤΩΝΥΜΩΝ
Ενιαίου Λυκείου

Γ. Παπανδρέου 117, Μεταμόρφωση, τηλ. 210-2836800 & 210-2847600

Συγγραφέας: **Κουλουμπής Γιάννης**

Λ Ε Ξ Ι Κ Ο
ΣΥΝΩΝΥΜΩΝ
ΑΝΤΩΝΥΜΩΝ
Ενιαίου λυκείου

Πρόλογος

Αγαπητοί μαθητές και μαθήτριες,

Μέσα από την πολυετή ενασχόλησή μας με την Εκπαίδευση, κατανοούμε πλήρως τις προσπάθειες που καταβάλλετε για την ανοδική σας πορεία και την αποκατάστασή σας σε επαγγέλματα υψηλής επιστημονικής στάθμης, άρα και ζήτησης.

Οι στόχοι που έχετε θέσει περνάνε μέσα από τη σαφή κατανόηση των επιστημών και με απώτερο σκοπό, την επιτυχία στις εξετάσεις.

Εμείς ως **Φροντιστήρια «ΑΝΟΔΟΣ»**, μέσα από τις εκδόσεις μας φιλοδοξούμε αφενός να υποβοηθήσουμε το εκπαιδευτικό έργο των συναδέλφων καθηγητών αφετέρου να δώσουμε σε εσάς **γνωστικά εφόδια**, μεθοδολογίες και σωστή **καθοδήγηση** για την επίτευξη του στόχου.

Το **λεξικό** αυτό των **συνωνύμων – αντωνύμων** της **Έκθεσης - Έκφρασης** δημιουργήθηκε για να βοηθήσει τους μαθητές όλων των τάξεων του Λυκείου στις εξετάσεις τους.

Ζητάμε από εσάς, να μελετήσετε το υλικό γνώσης που σας παρέχουμε και ευελπιστούμε ότι έτσι, θα γίνουμε όλοι σοφότεροι.

Μεταμόρφωση, Σεπτέμβριος 2012

ΣΥΝΩΝΥΜΑ

ΣΥΝΩΝΥΜΑ

Α. Συνώνυμο είναι η λέξη που

α) έχει παρόμοια σημασία με κάποια άλλη ή κάποιες άλλες,

Π.χ. παρόμοιος - παραπλήσιος - παρεμφερής ή εργατικός - επιμελής.

β) συγγενεύει σημασιολογικά με κάποιες άλλες λέξεις, Π.χ. κάθισμα - πολυθρόνα, σκαμνί - καρέκλα κτλ. ή

γ) συμπίπτει σημασιολογικά, Π.χ. κόκορας - πετεινός.

<u>ΑΝΕΥΡΕΣΗ ΣΥΝΩΝΥΜΩΝ</u> :

1. Όταν η λέξη είναι σύνθετη, μπορούμε να προσπαθήσουμε να βρούμε μια λέξη που έχει το ίδιο α' συνθετικό.

→Π.χ. συνθέτω - συναρμολογώ - συγκροτώ - συνενώνω - συντάσσω
συμβιβάζομαι - συγκατατίθεμαι - συναινώ

αποτέλεσμα - απόληξη - απόρροια - απότοκο

καλοπροαίρετος - καλόπιστος

ευαίσθητος - ευπρόσβλητος - εύθικτος - ευεπηρέαστος

2. Όταν η λέξη είναι απλή και δεν μπορούμε να βρούμε συνώνυμό της, είναι δυνατό να βρούμε ένα αντώνυμό της και στη συνέχεια να βρούμε το αντώνυμο αυτού.

→Π.χ. αντίθετος -+ σύμφωνος -+ ασύμφωνος

αυτεξούσιος -+ εξαρτημένος -+ ελεύθερος - αυτόνομος - αδέσμευτος
ενδοτικός -+ ανυποχώρητος -+ υποχωρητικός - ελαστικός

Β. Αντώνυμο είναι η λέξη που έχει αντίθετη σημασία από κάποια άλλη ή κάποιες άλλες,

→Π.χ. καλός - κακός, έρχομαι - φεύγω.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΩΝΥΜΩΝ

Α

αγωγή εκπαίδευση, παιδεία, διαπαιδαγώγηση, μόρφωση, ανατροφή, καθοδήγηση.

αιδώς αισχύνη, ντροπή, συστολή, σεμνότητα.

αίσθηση αντίληψη, εντύπωση, επίγνωση.

αισιοδοξία οπτιμισμός, βελτιοδοξία, ελπίδα.

αισχροκέρδεια κερδοσκοπία, απληστία, φιλοχρηματία.

αίτημα απαίτηση, αξίωση, διεκδίκηση.

αιτία κίνητρο, λόγος, αφετηρία, αφορμή.

αλαζονεία έπαρση, υπεροψία, οίηση, περηφάνια.

αλήθεια πραγματικότητα, γεγονός, ακρίβεια, ειλικρίνεια.

αλληγορία μεταφορά, αοριστολογία, υπαινιγμός, παραβολή.

αλληλεγγύη αλληλοβοήθεια, συμπαράσταση, σύμπραξη, συνεργασία.

αλλοεθνής αλλογενής, αλλόφυλος.

αλλοίωση μεταβολή, νόθευση, παραποίηση, αποσύνθεση, διάβρωση, αποσάθρωση, φθορά.

αλλοτρίωση αποξένωση, εκποίηση.

αλτρουισμός φιλαλληλία, αυτοθυσία, αυταπάρνηση.

αμάθεια άγνοια, απαιδευσιά, αμορφωσιά, αγραμματοσύνη.

αμέλεια απροσεξία, αφροντισιά, αδιαφορία, ολιγωρία.

αμεροληψία αντικειμενικότητα.

άμιλλα αγώνας, συναγωνισμός, ανταγωνισμός, αναμέτρηση.

αμφιβολία αβεβαιότητα, δισταγμός, ενδοιασμός, απορία, αμφιταλάντευση.

αμφισβήτηση αντιλογία, διαφωνία, αντίρρηση, αμφιβολία, άρνηση.

αναβλητικότητα αναστολή, παρέκκλιση, επιβράδυνση.

αναβολή αναστολή, παράταση, καθυστέρηση.

αναγέννηση αναδημιουργία, ανάπλαση, αναζωογόνηση, πνευματική και καλλιτεχνική άνθηση.

αναζωπύρωση συνδαύλιση, αναμόχλευση, παρόξυνση, ανακίνηση παθών.

ανακαίνιση ανανέωση, επιδιόρθωση, αναμόρφωση.

ανακάλυψη εφεύρεση, φανέρωση, ανεύρεση, επινόηση.

αναρχία σύγχυση, οχλοκρατία, αταξία, ακυβερνησία.

αναχρονισμός συντηρητισμός, οπισθοδρόμηση, καθυστέρηση.

ανδραποδισμός σωματεμπορία, υποδούλωση, δουλοπρέπεια.

ανδρεία ηρωισμός, γενναιότητα, παλικαριά.

ανεξιθρησκία διαλλακτικότητα, συγκαταβατικότητα.

ανθρωπισμός ουμανισμός, φιλανθρωπία, ανθρωπιά, αξιοπρέπεια.

ανιδιοτέλεια αφιλοκέρδεια, ανυστεροβουλία.

αντικειμενικότητα αμεροληψία, πραγματικότητα.

αντίκτυπος συνέπεια. επίπτωση. επίδραση. εξαγόμενο. επιρροή, αποτέλεσμα. απόρροια. επακόλουθο. πόρισμα. έκβαση. απόληξη. προϊόν.

απαισιοδοξία πεσιμισμός, σκεπτικισμός. κακή διάθεση.

απεγκλωβισμός απελευθέρωση. αποδέσμευση. απαλλαγή.

απεικόνιση αποτύπωση. περιγραφή, παράσταση. έκφραση.

απερισκεψία αστοχασιά. ασυλλογισιά, αμυαλιά. επιπολαιότητα.

απόκλιση παρέκκλιση. εκτροπή. παρεκτροπή. παράβαση.

αποσαφήνιση εξήγηση. διευκρίνιση. ξεκαθάρισμα.

αποτελεσματικότητα δραστικότητα, τελεσφόρηση, ευόδωση.

αποτυχία αστοχία, ατυχία. σφάλμα. ήττα.

αποφασιστικότητα τόλμη, αφοβία. θάρρος, σθένος.

αποχή απραξία. αδράνεια. παθητικότητα. απάθεια. ακινησία.

αργία απραξία. φυγοπονία. αναδουλειά. σκόλη.

αρετή προτέρημα, αξία. χάρισμα. καλοσύνη.

αριβισμός τυχοδιωκτισμός. το «κυνήγι της τύχης».

ασυνειδησία αναισθησία. κακοήθεια. πώρωση. ελαστικότητα.

αταξία αναστάτωση. σύγχυση. ακαταστασία. παρεκτροπή.

ατομικισμός φιλαυτία. εγωπάθεια. εγωισμός. ατομοκρατία.

αυταπάρνηση αυτοθυσία. αλτρουισμός. ανιδιοτέλεια.

αυτάρκεια ανεξαρτησία. λιτότητα, ολιγάρκεια.

αυταρχισμός απολυταρχία. δεσποτισμός. σατραπισμός.

αυτενέργεια αυθορμησία. αυτοβουλία.

αυτογνωσία αυτεπίγνωση. αυτοσυνείδηση.

αυτοέλεγχος αυτοεξέταση. αυτοκριτική. αυτοπαρατηρησία.

αυτοθυσία αυταπάρνηση. αλτρουισμός.

αυτοκαθορισμός αυτοδιάθεση. αυτοπροσδιορισμός.

αυτοκριτική αυτοέλεγχος. λογοδοσία. αυτογνωσία.

αυτοκυριαρχία εγκράτεια. αυτοπειθαρχία.

αυτοπειθαρχία αυτοκυβέρνηση. εγκράτεια.

αυτοπεποίθηση εμπιστοσύνη. πίστη. σιγουριά.

αυτοσεβασμός αξιοπρέπεια. εκτίμηση. υπόληψη.

αυτοτέλεια αυτονομία, αυθυπαρξία, ανεξαρτησία. χειραφέτηση, οξυδέρκεια. οξύνοια. ευστροφία.

αφθονία πληθώρα. σωρεία. πλήθος. πλησμονή.

αφοπλισμός ξαρμάτωμα. κατάρριψη. αφαίρεση.

αφορισμός αναθεματισμός. κατάρα. οροθεσία. γνωμικό. αξίωμα.

αφύπνιση ξύπνημα. κέντρισμα. παρόρμηση. παρακίνηση.

αχαριστία αγνωμοσύνη. αμνημοσύνη.

ΕΠΙΘΕΤΑ

αβάσιμος αστήρικτος, ανυπόστατος, αθεμελίωτος, αδικαιολόγητος.

ακλόνητος αμετάθετος, αμετακίνητος, αδιάσειστος, απαρασάλευτος.

αμετάβλητος αναλλοίωτος, στερεότυπος, ανεξέλικτος, σταθερός, αμετάπλαστος, ανομοιότυπος, μονότονος.

αναγκαίος απαραίτητος, επιτακτικός, αναπόφευκτος.

ανάλογος αντίστοιχος, παράλληλος, σχετικός, συναφής.

αναχρονιστικός απαρχαιωμένος, οπισθοδρομικός.

ανεπαίσθητος αδιόρατος, ελάχιστος, αμυδρός.

αντιφατικός αλλοπρόσαλλος, ευμετάβλητος, άστατος.

απλησίαστος απροσπέλαστος, απρόσιτος.

απραγματοποίητος χιμαιρικός, ουτοπικός, ανέφικτος, αδύνατος.

αρχικός εναρκτήριος, πρωταρχικός, αρνητικός.

ΡΗΜΑΤΑ

αδιαφορώ αψηφώ, παραβλέπω.

αθετώ αναιρώ, καταπατώ, παραβιάζω, καταστρατηγώ.

ακμάζω ευημερώ, αναπτύσσομαι.

αλλάζω μεταβάλλω, μετατρέπω, μετασχηματίζω, μεταποιώ.

αμύνομαι υπερασπίζω, αναχαιτίζω, προφυλάσσω.

αναβάλλω μεταθέτω, αναστέλλω, χρονοτριβώ.

αποδοκιμάζω κατακρίνω, καταδικάζω, επικρίνω, κατηγορώ.

αρνούμαι απορρίπτω, αντιλέγω, αποκηρύσσω, αποκρούω.

Β

βανδαλισμός βαρβαρότητα. καταστροφικότητα.

βαρβαρότητα βαναυσότητα, ωμότητα. σκληρότητα.

βερμπαλισμός μεγαλοστομία. πολυλογία, φλυαρία. παπαγαλισμός. εντυπωσιασμός.

βούληση θέληση. επιθυμία, πρόθεση. σκοπός. επίγνωση. απόφαση.

ΕΠΙΘΕΤΑ

βασικός στοιχειώδης, θεμελιώδης, απαραίτητος, ουσιαστικός, πρωταρχικός, αναντικατάστατος.

ΡΗΜΑΤΑ

βεβαιώνω διαβεβαιώνω, υπερθεματίζω, πιστοποιώ, επικυρώνω

Γ

γενεσιουργός δημιουργός, υπεύθυνος, υπαίτιος, πρωταρχικός, θεμελιώδης, βασικός, αιτία.

γενναιότητα γενναιοψυχία, αντρειοσύνη, παλικαριά, απλοχεριά.

γνώμη κρίση, γνωμάτευση, σκέψη, ιδέα, άποψη, αντίληψη.

γνώση φρόνηση, σύνεση, κατανόηση, ενημέρωση, πληροφόρηση, σοφία, μόρφωση.

γραφειοκρατία τυπολατρία, τυποκρατία, φορμαλισμός.

ΡΗΜΑΤΑ

γνωμοδοτώ γνωματεύω, εκθέτω, κρίνω.

Δ

δεισιδαιμονία φόβος, θεοσέβεια, πρόληψη, προκατάληψη.

δημαγωγία δημοκοπία, κολακεία.

δημιουργία πλάση, γένεση, κτίση, κοσμογονία, σχηματισμός, πραγματοποίηση, καλλιτέχνημα.

διαγωγή στάση, ήθος, συμπεριφορά, φέρσιμο, τρόπος.

διαιώνιση διατήρηση, παράταση.

διακανονισμός διευθέτηση, τακτοποίηση, επίλυση, αντιμετώπιση.

διακήρυξη κοινοποίηση, κοινολόγηση, εξαγγελία.

διάκριση χωρισμός, καταξίωση, αναγνώριση, προβολή.

διαλογισμός στοχασμός, συλλογισμός, συζήτηση, σκέψη.

διαμελισμός κομμάτιασμα, διαχωρισμός, τεμαχισμός, διανομή.

διαξιφισμός αψιμαχία, ξιφομαχία, στιχομυθία.

διαπαιδαγώγηση γαλούχηση, εκπαίδευση, αγωγή, ανατροφή, καθοδήγηση, διάπλαση, διαμόρφωση.

διαπληκτισμός τσακωμός, καβγάς, φιλονικία, έριδα, διένεξη, διαμάχη.

διασαφήνιση διασάφηση, διευκρίνιση, ερμηνεία, επεξήγηση, διαφώτιση.

διασκέδαση διασκορπισμός, διάλυση, ψυχαγωγία, γλέντι, τέρψη, ξεφάντωμα, ξέσκασμα, αναψυχή.

διαφήμιση ρεκλάμα, προπαγάνδα, διάδοση, προβολή, γνωστοποίηση, διαλάληση, διατυμπάνιση.

διεκδίκηση αξίωση, απαίτηση, αγώνας, πάλη, μάχη.

διευθέτηση διακανονισμός, ρύθμιση.

διεύρυνση επέκταση, διόγκωση, αύξηση, έξαρση, μεγέθυνση.

διχόνοια διχασμός, διχογνωμία, διάσταση, έριδα, διαφωνία, φιλονικία, διαπληκτισμός, διένεξη, διχοστασία.

δυστυχία κακοδαιμονία, εξαθλίωση, ένδεια, φτώχεια, αθλιότητα, κακοτυχία, κακομοιριά, συμφορά.

δυσφήμηση συκοφαντία, διαπόμπευση, διαβολή, διασυρμός, κακολογία.

ΡΗΜΑΤΑ

διαστρεβλώνω νοθεύω, αλλοιώνω, διαστρέφω, παραμορφώνω.

διευκρινίζω αποσαφηνίζω, διαλευκάνω, ερμηνεύω.

δίνω παρέχω, προσφέρω, παραχωρώ, χορηγώ, προμηθεύω.

εγκλιματισμός προσαρμογή, εξοικείωση, συνήθεια.

εγκράτεια συγκράτηση, αυτοκυριαρχία, χαλιναγώγηση, αποχή.

εγωισμός φιλαυτία, αυτοθαυμασμός, αξιοπρέπεια, ευθιξία, φιλότιμο, αλαζονεία, υπεροψία, περηφάνια.

εγωκεντρισμός εγωπάθεια, εγωλατρία.

εθισμός έξη, συνήθεια, ανοχή, μιθριδατισμός.

είδηση πληροφορία, νέο, αγγελία, μήνυμα, άγγελμα, εξαγγελία, ανακοίνωση, ειδοποίηση, γνώση, πληροφόρηση.

ειδίκευση μερίκευση, εξειδίκευση, ειδικότητα.

είδωλο εικόνα, ομοίωμα, άγαλμα, προσωπογραφία, θεός, ίνδαλμα, φάντασμα.

ειλικρίνεια ευθύτητα, φιλαλήθεια, ακεραιότητα, ανυποκρισία.

εκμαυλισμός εξαχρείωση, εξαθλίωση, κατάπτωση, πορνεία, διαφθορά, μαστροπεία.

εκμηδένιση εκμηδενισμός, εξουθένωση, εξαφάνιση, αφανισμός, ανυπαρξία.

εκπαίδευση αγωγή, παιδεία, ανατροφή, διαπαιδαγώγηση, διδασκαλία, μόρφωση, εκγύμναση.

εκσυγχρονισμός εκμοντερνισμός, ανανέωση.

εκτίμηση υπόληψη, σεβασμός, αποτίμηση, υπολογισμός, διατίμηση.

εκφυλισμός εξαχρείωση, εκφύλιση, αλλοίωση, διαστροφή.

ελάττωμα μειονέκτημα, ψεγάδι, αδυναμία, κου90ύρι, ατέλεια, έλλειψη, λάθος, σφάλμα.

ελευθερία ανεξαρτησία, αυτοτέλεια, απαλλαγή, απελευθέρωση, άνεση, ευκινησία.

έλλειψη στέρηση, ένδεια, ανεπάρκεια, απορία, πενία.

ελπίδα προσδοκία, προσμονή, αναμονή, απαντοχή, αισιοδοξία, κουράγιο.

εμπειρία πείρα, μάθηση, τριβή, γνώση.

εμπιστοσύνη αξιοπιστία, πίστη, πεποίθηση.

εναγκαλισμός περίπτυξη, αγκάλιασμα, αποδοχή, αφοσίωση, υιοθέτηση, ενστερνισμός.

ενατένιση προσήλωση, απορρόφηση.

ένδεια στέρηση, έλλειψη, φτώχεια, πενία, ανέχεια, ανεπάρκεια, λιμοκτονία.

ενδοσκόπηση αυτοπαρατήρηση, εξέταση, εμβάθυνση, διείσδυση.

ενθουσιασμός έξαρση, έκσταση, ζήλος, μανία, οίστρος, μέθη.

ενότητα ομόνοια, σύμπνοια, ομοφροσύνη, ομοφωνία, συμφωνία, συντονισμός, ένωση, ταυτότητα, ακεραιότητα, σύνολο.

εντιμότητα τιμιότητα, ευσυνειδησία, ακεραιότητα, χρηστότητα.

εξανδραποδισμός υποδούλωση, υποτέλεια, χειραγώγηση.

εξανθρωπισμός εκπολιτισμός, εξευγενισμός.

εξευγενισμός εξευγένιση, εκπολιτισμός.

εξοικείωση εθισμός, προσαρμογή, προσέγγιση, πρόσβαση.

εξοστρακισμός οστρακισμός, απομάκρυνση, αποπομπή, αποβολή, εξορία, διώξιμο, απόρριψη.

εξουσία δικαίωμα, δύναμη, δικαιοδοσία, άδεια, κράτος, πολιτεία, αρχή, κυβέρνηση.

εξτρεμισμός ακρότητα, αγριότητα, Βαναυσότητα.

εξυγίανση θεραπεία, επανόρθωση, αποκατάσταση, πάταξη.

εξωραϊσμός καλλωπισμός, ευπρεπισμός, διακόσμηση, ωραιοποίηση, αναβάθμιση, εξυγίανση.

επάγγελμα επιτήδευση, βιοπορισμός, έργο, εργασία, δουλειά, ασχολία, τέχνη.

έπαινος επιδοκιμασία, εγκώμιο, αμοιβή, διάκριση, αναγνώριση, επιβράβευση.

επαναπατρισμός επιστροφή, νόστος, παλιννόστηση.

επανάσταση εξέγερση, στάση, κίνημα, αλλαγή, αυθαιρεσία.

έπαρση αλαζονεία, μεγαλαυχία, κομπασμός, μεγαλορρημοσύνη, καυχησιολογία, υπεροψία.

επήρεια επηρεασμός, επίδραση, επιρροή.

επιμέλεια φροντίδα, μέριμνα, ενδιαφέρον, ζήλος, εργατικότητα, μελέτημα.

επιμονή εμμονή, σταθερότητα, καρτερία, πείσμα.

επιπολαιότητα προχειρότητα, απερισκεψία, κουφότητα, αλαφρομυαλιά.

επιρροή επίδραση, επιβολή, κύρος.

επιτυχία ευόδωση, ευδοκίμηση, τελεσφόρηση, πραγματοποίηση, επίτευξη, κατάκτηση. ερανισμός: συνεισφορά, δανεισμός, συλλογή, συγκέντρωση.

εργασία έργο, ενέργεια, δουλειά, ασχολία, απασχόληση, επάγγελμα. εργατικότητα: φιλοπονία, φιλεργία, ζήλος, προκοπή, παραγωγικότητα.

έρμαιο αδέσποτο αντικείμενο, άβουλο, παρασυρόμενο ον, φερέφωνο, θύμα. ευγένεια: καλλιέργεια, λεπτότητα, αβροφροσύνη, ηπιότητα, ιπποτισμός, διακριτικότητα. αριστοκρατία.

ευγνωμοσύνη αναγνώριση. χάρη, ευχαριστία.

ευδαιμονία ευτυχία, μακαριότητα. ευημερία. ανάπτυξη, καρποφορία, τελεσφόρηση, ευόδωση.

ευεργεσία αγαθοεργία, καλοσύνη, φιλανθρωπία.

ευθύνη ευσυνειδησία, χρέος. υπευθυνότητα, υποχρέωση. βάρος.

ευνομία ευταξία, ομαλότητα.

ευπρεπισμός καλλωπισμός, τακτοποίηση, συγύρισμα, διευθέτηση.

ευρυμάθεια πολυμάθεια, πολυγνωσία.

ευσέβεια σεβασμός, ευλάβεια, θεοσέβεια, εκτίμηση.

ευτελισμός ποταπότητα, μικροπρέπεια, εξευτελισμός, ταπεινότητα. ευτρεπισμός: ευπρεπισμός, καλλωπισμός, τακτοποίηση.

ευτυχία ευδαιμονία, καλοτυχία, ευπορία, ευημερία, επιτυχία.

ευψυχία ανδρεία, γενναιότητα, γενναιοψυχία, ηρωισμός, ευτολμία.

εφόδιο - εφόδια μέσο, χρειώδη, αναγκαία, προμήθειες.

εχεμύθεια εγκράτεια, απόκρυψη, αποσιώπηση.

ΕΠΙΘΕΤΑ

έγκυρος αυθεντικός, αξιόπιστος.

ελεύθερος αυτόνομος, αδέσμευτος, αυτόβουλος, αδούλωτος, ανεξάρτητος, αυτοδύναμος.

ελλιπής ανεπαρκής, ατελής, ημιτελής.

επίπλαστος πλασματικός, ψευδεπίγραφος, νόθος, πλαστός, κίβδηλος, απατηλός, τεχνητός, ψεύτικος.

εσωτερικός ενδότερος, μύχιος, εσώτερος, βαθύτερος, ενδόμυχος.

ετερόφωτος ετερόνομος, χειραγωγημένος.

εύλογος βάσιμος, πειστικός, δικαιολογημένος.

εφάμιλλος ισοδύναμος, ισάξιος.

ΡΗΜΑΤΑ

εισχωρώ παρεμβάλλομαι, εισδύω, παρεισδύω.

ενεδρεύω καιροφυλακτώ, καραδοκώ, ελλοχεύω, υποβόσκω, παραμονεύω.

ενθαρρύνω προτρέπω, παρακινώ, τονώνω, εμψυχώνω, παρορμώ.

ενισχύω ενδυναμώνω, τονώνω.

εξουσιάζω ποδηγετώ, χειραγωγώ, κατευθύνω.

επιδοκιμάζω εγκρίνω, επικροτώ.

ευεργετώ προσφέρω, συντρέχω, συνεισφέρω, ελεώ, βοηθώ.

Ζ

ζενίθ αποκορύφωμα, αποκορύφωση, κολοφώνας, μεσουράνημα, μέγιστο, μάξιμουμ.

ζήλια φθόνος, ζηλοφθονία, αντιζηλία, ζηλοτυπία, καχυποψία.

ζήλος προθυμία, ζέση, θέρμη, ορμή, όρεξη.

ζωτικότητα δραστηριότητα, ενεργητικότητα, δυναμικότητα, ζωηρότητα. ηγεμονισμός: κυριαρχία, επικράτηση, ηγεμονία, αρχηγία, εξουσία, ηγεσία, επιβολή. ηγεσία: ηγεμονία. εξουσία, αρχηγία, καθοδήγηση, χειραγώγηση.

Η

ηδονή απόλαυση, ευχαρίστηση, τέρψη, ικανοποίηση, χαρά, ευτυχία.

ηθική ηθικότητα, χρηστότητα, τιμιότητα, ήθος, εντιμότητα, αρετή.

ηθικό ευψυχία, θάρρος, φρόνημα, σθένος.

ήθος -ήθη χαρακτήρας, αγωγή, ανατροφή, διαγωγή, συμπεριφορά, ηθική, παράδοση, συνήθεια, φύση. τρόπος.

ημιμάθεια ολιγομάθεια, ψευτομόρφωση, «πασάλειμμα».

ηρωισμός τόλμη, θάρρος, ευψυχία, γενναιότητα, ανδρεία, αυτοθυσία, παλικαριά, ανδραγαθία, λεβεντιά.

Θ

θάρρος τόλμη, αφοβία, κουράγιο, γενναιότητα, σθεναρότητα, αυτοπεποίθηση, οικειότητα.

θεατρινισμός επίδειξη, προσποίηση, υποκρισία, ανειλικρίνεια.

θέληση βούληση, πρόθεση, διάθεση, αποφασιστικότητα, επιθυμία, αξίωση. θεσμός: νόμος. θέσπισμα, νομοθέτημα. κανόνας.

θράσος θρασύτητα. αναίδεια. τόλμη.

θρησκεία θρήσκευμα. δόγμα. πίστη, πεποίθηση. «πιστεύω».

θρυαλλίδα φιτίλι , (μτφ.) αφορμή.

θυμός ψυχή. οργή. νεύρα. αγανάκτηση.

Ι

ιδανικό - ιδανικά ιδεώδες. σκοπός. επιδίωξη. τέλειο. πρότυπο. πόθος. ίνδαλμα.

ιδεαλισμός ιδεοκρατισμός. πνευματοκρατία. ιδεοκρατία.

ιδεολογία πεποιθήσεις. αρχές. προσήλωση. φρόνημα, ανιδιοτέλεια, ουτοπία. χίμαιρα.

ιδιοτέλεια συμφεροντολογία. φιλοχρηματία. υστεροβουλία.

ιδιωτικοποίηση κρατικοποίηση, εθνικοποίηση.

ιερεμιάδα θρηνολογία, μεμψιμοιρία

ικμάδα ζωτικότητα.

ίμερος πόθος, λαχτάρα.

ιμπεριαλισμός εξουσία. κυριαρχία. επεκτατισμός.

ισότητα ισοτιμία. ισοπολιτεία. εξίσωση. εξομοίωση.

ισχυρογνωμοσύνη πείσμα. γνώση. αδιαλλαξία. ξεροκεφαλιά. εμμονή. φανατισμός.

ΕΠΙΘΕΤΑ

ιδανικός ιδεώδης, ιδεατός.

ίδιος προσωπικός

Κ

καθήκον υποχρέωση. χρέος. επιταγή. οφειλή. επιβολή. ευθύνη.

καθωσπρεπισμός ευγένεια. ευπρέπεια. υποκριτική.

κακία κακοήθεια. κακεντρέχεια. μοχθηρία. μίσος. σκληρότητα. εχθρότητα. θυμός.

φαυλότητα. εμπάθεια. φθόνος. μειονέκτημα. ελάττωμα.

κάλλος ομορφιά. ωραιότητα. καλλονή, χάρη. θέλγητρο. αγιότητα. καλοσύνη.

καλλωπισμός περιποίηση. στολισμός. επίδειξη. ευπρεπισμός. ξωραϊσμός. επιτήδευση.

καλοσύνη αγαθότητα. πραότητα. χρηστότητα. ευεργεσία. φιλανθρωπία. καλοκαγαθία. αγαθοεργία. πονοψυχιά. προτέρημα. καλοκαιρία. αιθρία.

κατακερματισμός κομμάτιασμα. κατατεμαχισμός. κατάτμηση. διαίρεση. ανάλυση. φθορά. κατατριβή.

κατανάλωση καταναλωτισμός. ξόδεμα. δαπάνη. σπατάλη.

κατάρτιση καταρτισμός. οργάνωση. εφοδιασμός. ετοιμασία. τακτοποίηση. διευθέτηση. συγκρότηση. εκπαίδευση. εκγύμναση. προπόνηση. προπαρασκευή. εκπόνηση.

καταστροφή εκμηδένιση. εξουθένωση. διάλυση.

κατεστημένο καθεστώς. συντήρηση. σύστημα. «status quo».

κέρδος όφελος. ωφέλεια. απολαβή. απόδοση. συμφέρον.

κίνητρο ελατήριο. ερέθισμα. έναυσμα. ορμή. μέσο. όργανο. αιτία.

κλονισμός ταλάντευση. διατάραξη.

κλυδωνισμός παραδαρμός. θαλασσοταραχή. ταλαιπωρία. αναταραχή.

κοινωνικότητα κοσμικότητα. καλή συμπεριφορά.

κολακεία: φιλοφρόνηση. κομπλιμέντο. «γλείψιμο». καλόπιασμα. έπαινος.

κομφορμισμός συμμόρφωση. προσαρμογή. αποδοχή.

κοσμοπολιτισμός διεθνισμός. παγκοσμιότητα.

κουλτούρα πολιτισμός. καλλιέργεια. μόρφωση. εξανθρωπισμός. διανόηση.

κράτος δύναμη. ισχύς, κύρος. σθένος. επιβολή. αρχή. εξουσία. κυβέρνηση.

κριτική εκτίμηση. αξιολόγηση. διατύπωση. μελέτη. αποτίμηση. επίκριση. κατάκριση.

κυκεώνας ταραχή. ανακάτωμα. αναστάτωση. δίνη. ανεμοστρόβιλος. «φαύλος κύκλος».

κυνισμός κυνικότητα. ξετσιπωσιά. αναίδεια. σκληρότητα.

καταστρεπτικός επιβλαβής, επιζήμιος, ολέθριος, φθοροποιός, εκμηδενιστικός.

κάτοχος κτήτορας, δικαιούχος, ιδιοκτήτης.

κύριος αδιάλλακτος, ασυμβίβαστος, ανένδοτος, αμετάπειστος, ανυποχώρητος

Λ

λαθροχειρία υπεξαίρεση. υποκλοπή.

λαϊκότητα απλότητα. ιδιότητα του λαϊκού.

λακωνισμός βραχυλογία. σύντομη και περιεκτική έκφραση.

λίβελος δυσφημιστικό ή υβριστικό δημοσίευμα.

λίμπιντο ζωτική ορμή. ερωτισμός.

λογιοτατισμός σχολαστικισμός, συντηρητισμός, καθαρευουσιανισμός, σοφολογιοτατισμός, χρησιμοποίηση τύπων καθαρεύουσας.

λογισμός ορθός λόγος, λογική κρίση, σκέψη, ανάμνηση, στοχασμός, υπολογισμός.

λύτρωση απαλλαγή, σωτηρία, απόσειση δεινών.

Μ

μαζοποίηση ομαδοποίηση, αγελοποίηση, αποβλάκωση.

μάθηση μόρφωση, εκμάθηση, παιδεία, εμπειρία, πείρα, γνώση, ικανότητα, επιδεξιότητα.

μακρόκοσμος σύμπαν, κτίση, πλάση, οικουμένη, υφήλιος, κοσμικό σύστημα.

ματαιοδοξία έπαρση, κενοδοξία, ματαιοφροσύνη, κουφότητα, ματαιότητα, ψευτοπερηφάνια.

μεγαλοψυχία υψηλοφροσύνη, γενναιοψυχία, γενναιοφροσύνη, μεγαλοφροσύνη, γενναιοδωρία, μακροθυμία, ανεκτικότητα, ανεξικακία.

μέθοδος	σύστημα, τρόπος, διαδικασία, τακτική, οδός.
μελέτη	φροντίδα, επιμέλεια, άσκηση, σπουδή, έρευνα, μελέτημα, διατριβή, πραγματεία, ανάλυση, έκθεση.
μεσσιανισμός	πίστη στη μελλοντική έλευση ενός μεσσία, λύτρωση.
μεταγλώττιση	μετάφραση, μεταφορά κειμένου από την καθαρεύουσα στη δημοτική.
μετανάστευση	αποδημία, εκπατρισμός, ξενιτεμός, μετοικεσία, μετακίνηση λαών.
μεταρρύθμιση	μετατροπή, τροποποίηση, μετασχηματισμός, ανακαίνιση, ανανέωση, αναθεώρηση.
μετουσίωση	μεταβολή, μεταποίηση, μετασχηματισμός, μορφοποίηση, υλοποίηση, ενσάρκωση.
μετριοφροσύνη	μετριοπάθεια, ταπεινοφροσύνη, σεμνότητα, καταδεκτικότητα.
μέτρο	μέσος όρος, μεσότητα, συμμετρία, σωστή αναλογία, χρυσή τομή, πρότυπο σύγκρισης, ρυθμός στίχου.
μηδενισμός	μηδένιση, άρνηση των πάντων, αναγωγή στο μηδέν, νιχιλισμός.
μικροψυχία	μικροπρέπεια, μικρότητα, ευτέλεια φρονήματος, δειλία.
μίμηση	μιμητισμός, απομίμηση, αναπαράσταση.
μισαλλοδοξία	μίσος προς αλλόθρησκους, εμπάθεια, φανατισμός.
μίσος	εχθρική διάθεση, έχθρα, εχθρότητα, αντιπάθεια, απέχθεια, αποστροφή.
μόδα	παροδική συνήθεια, νεοτερισμός, συρμός, μοντερνισμός.
μοιρολατρία	μοιροκρατία, φαταλισμός, μοίρα, πεπρωμένο, ειμαρμένη.
μοναξιά	απομόνωση, μόνωση, αποξένωση, ερημιά.
μοντερνισμός	μόδα, συρμός, νεοτερισμός.
μόρφωση	εκπαίδευση, μάθηση, παιδεία, καλλιέργεια, τα γράμματα.
μόχθος	σωματικός κόπος, ταλαιπωρία, κάματος, ιδροκόπημα.
μυκτηρισμός	χλευασμός, εμπαιγμός, περίπαιγμα, ειρωνεία.

ΕΠΙΘΕΤΑ

μελλοντικός επικείμενος, προσεχής, επερχόμενος.

μωρός άνους, άφρων, αβέλτερος.

ΡΗΜΑΤΑ

μοιάζω εξομοιώνομαι, παραλληλίζομαι, ταυτίζομαι, συγγενεύω.

Ν

ναρκισσισμός αυταρέσκεια, αυτοθαυμασμός. αυτοερωτισμός.

νεοπλουτισμός επίδειξη πλούτου.

νεοτερισμός υιοθέτηση καινοτομιών ή νέων ιδεών, μοντερνισμός, μόδα, συρμός.

νεποτισμός ευνοιοκρατία προς συγγενείς, οικογενειοκρατία, αναξιοκρατία.

νόμος θέσπισμα, νομοθέτημα, νομοθεσία, θεσμός, δόγμα, κώδικας, αρχή, κανόνας, σύστημα, αξίωμα, προσταγή, επιταγή, τάξη.

Ξ

ξεκαθάρισμα αποσαφήνιση, τακτοποίηση, διευθέτηση.

ξενομανία: ξενολατρία, ξενοφιλία, μιμητισμός.

ξεπροβόδισμα προπομπή, κατευόδιο. κατευόδωση.

ξεσηκωμός επανάσταση, ανταρσία, εξέγερση, διωγμός.

Ο

οικογένεια γένος, φαμίλια, σπιτικό, τζάκι, πατριά, σόι, ράτσα, σπίτι καλής κοινωνικής τάξης, ομάδα ζώων ή φυτών, ομάδα συγγενών εννοιών.

οικονομία διαχείριση εσόδων και εξόδων, αποταμίευση, οικοκυρική, διάταξη δομής λογοτεχνικού έργου.

οικουμενισμός παγκοσμιότητα, κοσμοπολιτισμός, ειρηνική συνύπαρξη όλων των λαών, συναδέλφωση όλης της ανθρωπότητας.

οιωνοσκοπία μαντεία από πέταγμα πτηνού, προφητεία, προαίσθηση.

οκνηρία νωθρότητα, νωχέλεια, τεμπελιά, απραξία. ραθυμία, «βαρεμάρα».

ολιγάρκεια λιτότητα, αυτάρκεια, εγκράτεια, αυστηρότητα.

ολοκαύτωμα παρανάλωμα, πανωλεθρία, εξολόθρευση. ολοκληρωτική θυσία.

ολυμπισμός εξάπλωση αθλητικής ιδέας, διοργάνωση ολυμπιακών αγώνων.

ομαδοποίηση κατάταξη, ταξινόμηση, κατηγοριοποίηση.

ομόνοια ομοφροσύνη, ομοφωνία, μόνοιασμα, ενότητα, συμφωνία, ειρήνη, αρμονία.

ονειδισμός μομφή, χλευασμός, κακολογία, επίπληξη, επιτίμηση, ψόγος.

οπισθοδρόμηση οπισθοχώρηση, συντηρητικότητα, καθυστέρηση.

οπτιμισμός αισιοδοξία, βελτιοδοξία, ελπίδα.

οραματισμός έκσταση, φαντασίωση, οπτασιασμός, όραμα, οπτασία.

οργάνωση διάταξη, τακτοποίηση. ταξινόμηση, συγκρότηση, συστηματοποίηση.

οργή θυμός, αγανάκτηση, έξαψη, παραφορά, ερεθισμός, ταραχή, διέγερση, μένος.

ορθολογισμός κρίση σύμφωνα με τη λογική, υπεροχή λογικής έναντι αισθήσεων.

ορισμός προσδιορισμός, καθορισμός, προσταγή, διαταγή, εντολή.

ορμή εξόρμηση, ενστικτώδης ροπή, όρεξη, διάθεση, τάση, κλίση, έντονη επιθυμία, μένος, πάθος, ορμέφυτο. σφοδρότητα, έντονη ζωτικότητα.

ουμανισμός ανθρωπισμός, φιλανθρωπία, ανθρωπιά, αξιοπρέπεια.

ουρμπανισμός αστυφιλία, πολεοδομία.

ουτοπία φαντασιοπληξία, χίμαιρα, δονκιχωτισμός, απραγματοποίητα σχέδια ή ιδέες.

όχλος στίφος, συρφετός, άτακτο πλήθος, πλέμπα. πλεμπάγια, λαός.

ΕΠΙΘΕΤΑ

όμοιος πανομοιότυπος, απαράλλακτος.

οριστικός τελεσίδικος, πάγιος, αμετάκλητος.

Π

παγίωση στερέωση, σταθεροποίηση, διατήρηση, εδραίωση, μονιμοποίηση. παραμονή.

πάθος πάθηση, αρρώστια, Βάσανο, περιπέτεια, μαρτύριο, έντονη ψυχική κατάσταση, ακατανίκητη επιθυμία, λαχτάρα, διακαής πόθος, οργή. μίσος, μένος. εμπάθεια, θερμή συναισθηματική εκδήλωση, έρωτας.

παιδεία μόρφωση. εκπαίδευση, παίδευση, μάθηση, καλλιέργεια, κουλτούρα.

πανάκεια θεραπεία, διέξοδος, λύση.

παραβολή σύγκριση, αντιπαραβολή, αλληγορική διήγηση ηθικού χαρακτήρα, αντιπαράθεση.

παραγκωνισμός παραγκώνιση, ανέντιμος παραμερισμός. υποσκελισμός. παραμέρισμα.

παραγωγικότητα αποδοτικότητα. γονιμότητα, ευφορία. δημιουργικότητα.

παράδειγμα υπόδειγμα, πρότυπο για μίμηση. δίδαγμα, δείγμα. απόδειξη, περίπτωση.

παραδειγματισμός τιμωρία για σωφρονισμό. εκφοβισμός.

παράδοση προφορική μετάδοση στοιχείων από γενιά σε γενιά, σχολική διδασκαλία, συνήθειες, ηθικές αντιλήψεις, καθιερωμένες αρχές, έθιμα, θεσμοί.

παραίσθηση ψυχική διαταραχή, ψευδαισθησία, πλαναισθησία, αλλοιωμένη αντίληψη, αυταπάτη, φρεναπάτη.

παραλληλισμός παραβολή, συσχέτιση, σύγκριση, αντιπαράθεση.

παραλογισμός ανοησία, παράλογη σκέψη ή πράξη, ψευδώνυμος συλλογισμός.

παραμερισμός απομάκρυνση, υποσκελισμός, παραμέρισμα, παραγκωνισμός.

παρατήρηση επισκόπηση, ενατένιση, κατόπτευση, εξέταση, παρακολούθηση, αντιλογία, έλεγχος, επίκριση.

παρατηρητικότητα ικανότητα προς παρατήρηση, λεπτολογία.

παρεμβατισμός επέμβαση του κράτους στις ιδιωτικές επιχειρήσεις.

παροξυσμός ερεθισμός, έξαψη, παροδική νευρική κρίση, επιδείνωση.

παρόρμηση υποκίνηση, εξώθηση, παρακίνηση, προτροπή, παρότρυνση, ακατανίκητη έλξη, ορμέφυτο, ένστικτο, λίμπιντο.

παρρησία θάρρος της γνώμης, ελευθεροστομία, ειλικρίνεια, κατηγορηματικότητα.

πατριωτισμός φιλοπατρία.

πειθαρχία υπακοή, τάξη. ευρυθμία, ευπείθεια, ευταξία, σεβασμός.

πειθώ πειστικότητα. πεισμονή.

πείρα γνώση, τριβή, σοφία, εμπειρία, μάθηση, δοκιμασία, βιώματα, δεξιότητα.

πειραματισμός πείραμα, δοκιμή, απόπειρα.

πενία στέρηση, φτώχεια. ένδεια, ανέχεια, απορία.

περιέργεια φιλομάθεια, αδιάκριτο ενδιαφέρον, πολυπραγμοσύνη, επιθυμία.

περιθωριοποίηση παραμερισμός, παραγκωνισμός, αντικοινωνικότητα.

περιορισμός περιστολή, μείωση. ελάττωση, μετριασμός, υγκράτηση, χαλιναγώγηση, παρεμπόδιση, απαγόρευση.

περίσκεψη σύνεση, στόχαση, σωφροσύνη, φρόνηση, προσοχή, προσεκτικότητα.

πεσιμισμός απαισιοδοξία.

πιθηκισμός μίμηση συμπεριφοράς ή έκφρασης άλλων, μαϊμουδισμός, μαϊμούδισμα.

πίστη παραδοχή, πεποίθηση, εμπιστοσύνη, εμμονή, αφοσίωση, θρησκεία, αξιοπιστία, ειλικρίνεια.

πλεονεξία απληστία, αχορταγιά, ιδιοτέλεια, φιλοχρηματία, φιλοκέρδεια.

πλήξη ανία, βαριεστιμάρα, δυσθυμία, μονοτονία.

πληροφόρηση ενημέρωση, ανακοίνωση.

πλουραλισμός πολυαρχία, ανάπτυξη πολλών απόψεων και ιδεών.

πλουτισμός αποκόμιση μεγάλων κερδών, συσσώρευση πλούτου.

πλούτος ευπορία, ευμάρεια, αφθονία, πληθώρα. πλησμονή, πολυτέλεια, ψυχικός θησαυρός, περιουσία.

ποινή τιμωρία, κολασμός, επίπληξη.

πόλεμος ένοπλη σύρραξη. πάλη, σύγκρουση, μάχη, έντονος αγώνας, ανταγωνισμός, προσπάθεια για κατανόηση.

πολιτικοποίηση πολιτική δράση, συμμετοχή στα κοινά.

πολιτισμός πρόοδος, εξέλιξη, ανάπτυξη, κουλτούρα, επιτεύγματα, δημιουργικότητα, πνευματικές κατακτήσεις, ημερότητα.

πολυμάθεια πολυγνωσία, σοφία, ευρυμάθεια.

πολυπραγμωσύνη ασχολία με πολλά πράγματα, ανάμειξη *σε* ξένες υποθέσεις, έντονο ενδιαφέρον.

πόλωση βαθμιαία εκμηδένιση ένωσης, μείωση έντασης, ακραίες πολιτικές παρατάξεις.

πόνος άλγος, κακουχίες, βάσανα, θλίψη, στενοχώρια, καημός, οίκτος, συμπόνια, συμπάθεια, ιδιαίτερο ενδιαφέρον, οδύνη.

πορισμός προμήθεια, εφοδιασμός, εξοικονόμηση αναγκαίων, εξεύρεση.

πουριτανισμός απλούστευση θρησκευτικών τύπων, αυστηρότητα ηθών και αρχών, συντηρητισμός.

πραγματισμός πραγματοκρατία, ρεαλισμός.

πρόγονος προπάτορας, γεννήτορας, γενάρχης, προγενέστερος.

προγραμματισμός κατάστρωση σχεδίου δράσης, κατάστρωση προγράμματος ενεργειών.

προδοσία κατάδοση, αθέτηση, εγκατάλειψη οικείων σε ώρα ανάγκης, αποκάλυψη μυστικού, έγκλημα κατά της πατρίδας, παράβαση, καταπάτηση.

προκατάληψη γνώμη διαμορφωμένη εκ των προτέρων, κακή διάθεση, άδικη κρίση, μεροληψία.

πρόληψη παρεμπόδιση, αποτροπή, αποσόβηση, παραδεκτή αντίληψη, αστήρικτη γνώμη, πίστη σε σκοτεινές δυνάμεις, προκατάληψη, ταμπού, δεισιδαιμονία, ευπιστία, αφέλεια.

προνοητικότητα προβλεπτικότητα, πρόβλεψη, φροντίδα, μέριμνα, πρόνοια, πρόγνωση.

πρόοδος βελτίωση, προκοπή, ανέλιξη, ανάπτυξη, προαγωγή, ευδοκίμηση, άνοδος, προκοπή, εξέλιξη.

προορισμός προκαθορισμός, αποστολή, σκοπός, κλήρος, τελική κατεύθυνση, τέρμα.

προπαγάνδα προπαγανδισμός, κατήχηση, προσηλυτισμός, διαφήμιση, κήρυγμα.

προπηλακισμός προπηλάκιση, εξύβριση, εξευτελισμός, χλευασμός.

προσανατολισμός καθορισμός πορείας, κατατόπιση, κατεύθυνση.

προσαρμογή προσάρμοση, συναρμογή, συμφωνία, εφαρμογή, συμμόρφωση, προσαρμοστικότητα.

προσδιορισμός καθορισμός, υπολογισμός, ορισμός, χαρακτηρισμός.

προσεταιρισμός απόκτηση φίλων ή οπαδών, προσηλυτισμός.

προσηλυτισμός απόκτηση οπαδών, ομοϊδεατών, προσεταιρισμός.

προσήλωση αφοσίωση, προσοχή, προσκόλληση.

προσοχή προσήλωση, προφύλαξη, επαγρύπνηση, φροντίδα, στρατιωτικό παράγγελμα

προσπάθεια απόπειρα, δοκιμή, αγώνας.

προστατευτισμός ενδιαφέρον, μέριμνα, προφύλαξη, ενίσχυση, βοήθεια.

προσωπικότητα ψυχολογική, πνευματική και ηθική οντότητα, ατομικότητα, σπουδαίος άνθρωπος, αυθεντία.

πρότυπο κανόνας, τύπος, υπόδειγμα, μοντέλο, μήτρα, καλούπι, πρόπλασμα, πρόσωπο που χρησιμεύει ως παράδειγμα.

προώθηση προαγωγή, ενίσχυση, εξύψωση, πρόοδος, Βελτίωση, αναβάθμιση.

πρωτοβουλία αυτοβουλία, αρχική έμπνευση, δημιουργική αυτενέργεια.

πρωτογονισμός συμπεριφορά αγροίκου και απολίτιστου, πολιτιστική καθυστέρηση, αγριότητα.

πρωτοτυπία καινοτομία, πρωτότυπη εκδήλωση.

πυροδότηση έκρηξη, έναρξη, αρχή.

ΕΠΙΘΕΤΑ

παροδικός πρόσκαιρος, εφήμερος, στιγμιαίος.

παρόμοιος παρεμφερής, παραπλήσιος.

πολύπλευρος πολλαπλός, πολυμερής, πολυσύνθετος, πολύμορφος, πολύτροπος.

πρόχειρος απρογραμμάτιστος, απροετοίμαστος, αυτοσχέδιος.

ΡΗΜΑΤΑ

πλεονάζω αφθονώ, κατακλύζομαι, συσσωρεύομαι, πληθαίνω.

προσπαθώ επιχειρώ, αποπειρώμαι, αποτολμώ, δοκιμάζω

Ρ

ραγιαδισμός δουλοπρέπεια, δουλικότητα.

ρεαλισμός πραγματισμός, πραγματοκρατία, αντικειμενικότητα, ουνιβερσαλισμός, ολοκρατία, πιστή αναπαράσταση της πραγματικότητας στην τέχνη.

ρεβανσισμός αντεκδίκηση, αντίποινα, αυτοδικία, βεντέτα, βεντετισμός, εκδικητικότητα.

ρεφορμισμός μεταρρύθμιση, μετεξέλιξη, ρεβιζιονισμός, αναθεωρητισμός.

ριζοσπαστισμός επαναστατικότητα, ριζικές αλλαγές.

ρομαντισμός συναισθηματισμός, υπερβολική αισθηματικότητα, εξιδανίκευση, πάθος, μυστήριο.

ρουσφέτι δωροδοκία, αθέμιτη συναλλαγή, χαριστική παροχή, χάρη, εκδούλευση.

ρύθμιση διευθέτηση, διακανονισμός, τακτοποίηση, καθορισμός, συντονισμός, προγραμματισμός, προδιαγραφή.

Σ

σαδισμός γενετήσια διαστροφή, βασανισμός.

σατανικότητα σατανισμός, δαιμονισμός, διαβολικότητα, τεχνάσματα, παραφροσύνη. εξαλλοσύνη, σεληνιασμός.

σατραπισμός τυραννία, δεσποτισμός, αυθαιρεσία.

σαφήνεια ξεκάθαρος λόγος, ενάργεια, διαύγεια νοημάτων, ευκρίνεια.

σεβασμός σέβας, ευλάβεια, εκτίμηση, υπόληψη, υπακοή, τήρηση, αποδοχή, αναγνώριση.

σιωπή σιγή, ησυχία, διακοπή.

σκεπτικισμός αμφιβολία, δυσπιστία, απαισιοδοξία.

σκέψη συλλογισμός, στοχασμός, διαλογισμός, διανόηση, φροντίδα. έννοια, μέριμνα, δισταγμός, ανησυχία, ιδέα, γνώμη. κρίση, άποψη.

σκοταδισμός πνευματικό σκοτάδι. άγνοια.

σνομπισμός ματαιόδοξη κοσμικότητα, νεοπλουτισμός.

σοβινισμός τυφλός εθνικισμός. υπερπατριωτισμός, εθνισμός. φανατισμός.

σοφία ευρυμάθεια, πολυμάθεια, πολυγνωσία, γνώση, ευθυκρισία. λογικότητα, φρόνηση, περίσκεψη.

σόφισμα επινόηση, εξαπάτηση, παραλογισμός, πανουργία.

σπατάλη ασωτία, κατασπατάληση, δαπάνη, ανώφελο ξόδεμα, περιττό έξοδο.

σταδιοδρομία επαγγελματική άνοδος, καριέρα.

στρουθοκαμηλισμός ηθελημένη άγνοια κινδύνου, εθελοτυφλία.

στωικότητα απάθεια, αταραξία, καρτερία.

συγχρονισμός προοδευτικότητα, συντονισμός, συμφωνία ή σύμπτωση χρόνου, προσαρμογή, ρύθμιση.

συγχρωτισμός στενή επικοινωνία, συναναστροφή.

συκοφαντία ψευδής κατηγορία, αβανιά, διαβολή, ρετσινιά, δυσφήμιση. χάλκευμα. επίκριση, ενοχοποίηση.

συλλογισμός συμπέρασμα, επίμονη σκέψη, περισυλλογή, στοχασμός.

συμπεριφορά διαγωγή, τρόπος, στάση, τακτική, φέρσιμο.

σύμπλεγμα πλοκή, πλέγμα. αίσθημα κατωτερότητας, κόμπλεξ.

συμφέρον όφελος, κέρδος, ωφέλεια, απολαβή, ιδιοτέλεια.

συμψηφισμός συναρίθμηση, συνυπολογισμός, αμοιβαία υποχωρητικότητα, αμοιβαία απόσβεση.

συναγωνισμός άμιλλα, αγώνας, ανταγωνισμός.

συναίνεση αποδοχή, συγκατάθεση, συγκατάνευση, παραδοχή.

συναίσθημα ευχάριστη ή δυσάρεστη ψυχική κατάσταση, ψυχική εμπειρία, εντύπωση, αίσθημα.

συναναστροφή συγχρωτισμός, επικοινωνία, στενή επαφή, φιλική συγκέντρωση, συντροφιά, παρέα.

συνασπισμός συμμαχία, συνένωση, συνεργασία, σύμπραξη.

συνείδηση συναίσθηση, επίγνωση, γνώση, αντίληψη, το «εγώ», αυτοέλεγχος, αυτοκριτική.

συνειρμός αλληλουχία, συνάρτηση, σύνδεση, ανάπλαση.

συνέπεια σταθερότητα, πίστη, επακόλουθο, ακολουθία, αποτέλεσμα, παρεπόμενο, αλληλουχία, απόρροια.

συνεργασία συμμετοχή, σύμπραξη, κοινοπραξία, συνεργία.

σύνεση σωφροσύνη, σοφία, φρόνηση, περίσκεψη, φρονιμάδα, γνώση, στόχαση, μυαλό.

συνήθεια έξη, έθος, σύστημα, εθισμό ς, έθιμο, παράδοση.

συνταύτιση συνταυτισμός, εξομοίωση, αντίληψη, σύμπτωση.

συντηρητισμός άρνηση νεωτερισμών, εμμονή στα παραδεδομένα, διατήρηση «status quo».

συντονισμός ρύθμιση, εναρμόνιση, τακτοποίηση, συμφωνία.

συνωστισμός πυκνή συγκέντρωση, συσσώρευση, κοσμοσυρροή, συρφετός.

συσκότιση ασάφεια, σύγχυση, παρενόχληση, παραζάλη, σκοτοδίνη.

συσχέτιση συσχετισμός, καθορισμός, συνταίριασμα.

σφετερισμός παράνομη οικειοποίηση, αρπαγή ξένου πράγματος, ιδιοποίηση.

σχηματισμός διάταξη, διαμόρφωση, διάπλαση, οργάνωση, συγκρότηση, δημιουργία, απαρτία.

σχολαστικισμός άκριτη σοφία, τυπολατρία, λεπτολογία, στενοκεφαλιά.

σωφρονισμός συνέτιση, τιμωρία για παραδειγματισμό, επίπληξη.

σωφροσύνη περίσκεψη, ευθυκρισία, ορθοφροσύνη, σύνεση, φρόνηση, σεμνότητα, εχεφροσύνη; φρονιμάδα, εγκράτεια.

ΕΠΙΘΕΤΑ

σαφής ευκρινής, διαυγής.

συνετός σώφρων, φρόνιμος, εχέφρων, σύννους, νουνεχής.

συνεχής αδιάλειπτος, αδιάπτωτος, διαρκής, ακατάπαυστος, αδιάκοπος.

συνολικός ολόκληρος, αθρόος, σύσσωμος, όλος.

Τ

ταλανισμός ταλαιπωρία, βασανισμός, ελεεινολογία.

ταμπού απαγορευμένο, ιερό, μιαρό, βέβηλο, ηθικές απαγορεύσεις.

τάξη σειρά, διάταξη, τοποθέτηση, διευθέτηση, ιεράρχηση, νοικοκυροσύνη, τακτοποίηση, ευπρέπεια, κοσμιότητα, ευταξία, ευνομία, κύκλος σπουδών, αίθουσα διδασκαλίας.

ταπεινοφροσύνη σεμνότητα, ταπεινότητα, μετριοφροσύνη.

τάση ορμή, ροπή, κλίση, παρόρμηση, έφεση, ρεύμα, διάθεση.

ταύτιση ταυτισμός, εξομοίωση, συνταύτιση, συνταυτισμός.

τερματισμός περάτωση, επιτέλεση, ευόδωση, τελείωμα, διακοπή, σταμάτημα.

τέχνη φιλοτεχνία, καλλιτεχνία, επιδεξιότητα, ικανότητα, τεχνική, μαστοριά, επάγγελμα, ειδικότητα, τέχνασμα, πονηριά.

τεχνική μέθοδος, σύστημα, σύνολο κανόνων, τεχνολογία.

τεχνοτροπία ύφος, στυλ, ρυθμός, τρόπος.

τιμιότητα εντιμότητα, χρηστότητα, ευθύτητα, ευσυνειδησία, ακεραιότητα, ειλικρίνεια.

τόλμη αφοβία, αποφασιστικότητα, θάρρος, σθένος, τόλμημα, τολμηρότητα, θράσος.

τοπικισμός ρεζιοναλισμός, εθνικισμός.

τορπιλισμός ανατίναξη, ματαίωση, εγκατάλειψη, καταστροφή, σαμποτάρισμα, υπονόμευση.

τουρισμός περιήγηση, περιοδεία, περιπλάνηση, περιδιάβαση, ταξίδι αναψυχής, μετακίνηση.

τραγέλαφος μυθικό ζώο, καθετί αλλόκοτο ή αφύσικο, τερατώδες.

τραμπουκισμός βίαιη πράξη, δωροδοκία για εκβιασμούς ή δολοφονίες, νταηλίκι, ψευτοπαλληκαριά.

τρομοκρατία σκληράδα, σκληρότητα, βαρβαρότητα, ωμότητα, εκφοβισμός.

τυποποίηση μαζική παραγωγή ίδιων προϊόντων, αυτοματοποίηση.

τύχη σύμπτωση, συγκυρία, συντυχία, ειμαρμένη, μοίρα, πεπρωμένο, κλήρος, γραφτό, ριζικό.

τυχοδιωκτισμός αριβισμός, το «κυνήγι της τύχης».

υγεία ευεξία, ευρωστία, ακμή, ρώμη, αρτιότητα.

υδροκεφαλισμός γιγαντισμός, δυσαναλογία, συγκεντρωτισμός στη διοίκηση του κράτους.

υλισμός ματεριαλισμός.

υλοποίηση αναλογία, συνάρτηση, συνάφεια, αντιστοιχία, παραλληλία.

ύπαρξη υπόσταση, παρουσία, οντότητα.

υπερβολή χωρίς μέτρο, ακρότητα.

υπεροψία αλαζονεία, περηφάνια, έπαρση, εγωισμός, οίηση.

υπερχρονισμός διαιώνιση, ακύρωση λόγω παρέλευσης προθεσμίας.

υπευθυνότητα ευσυνειδησία, ευθύνη, υποχρέωση, ηθικό χρέος.

υποκρισία προσποίηση, επιτήδευση, δολιότητα, ανειλικρίνεια, φαρισαϊσμός.

υπολογισμός λογαριασμός, υστερόβουλη σκέψη.

υπομονή καρτερία, εγκαρτέρηση, αντοχή, παρρησία, επιμονή, εμμονή, στωικότητα.

υποσιτισμός ανεπαρκής διατροφή, πείνα, λιμός.

υποσκέλιση τρικλοποδιά, παραγκωνισμός, υποσκελισμός, υπερίσχυση.

υποσυνείδητο βάθος ψυχής, κατάβαθα ψυχής, βιώματα, απωθημένα.

υποτίμηση υποβιβασμός, μείωση, ελάττωση, πτώση τιμής ή αξίας, έκπτωση, αποδυνάμωση.

ύφεση κατέβασμα, χαμήλωμα, μείωση, χαλάρωση, κάμψη, υποχώρηση, ελάττωση, άμβλυνση, εκτόνωση.

ύφος έντεχνη έκφραση, στυλ, ρυθμός, τεχνοτροπία, ατομικός τρόπος έκφρασης, παρουσιαστικό, εξωτερική εμφάνιση, ψυχική διάθεση.

ΕΠΙΘΕΤΑ

υπερβολικός υπέρμετρος, υπέρογκος, πλεοναστικός.

Φ

φαινομενισμός φαινομενοκρατία.

φανατισμός υπερβολικός ζήλος, τυφλή αφοσίωση, εμμονή, αδιαλλαξία, μισαλλοδοξία, κομματισμός, ομαδοποίηση.

φαντασία φαντασίωση, ονειροπόληση, επινόηση, ουτοπία, ανάπλαση, αναπόληση, ίνδαλμα, πνεύμα, σκέψη, έπαρση, αλαζονεία.

φαρισαϊσμός δολιότητα, υποκρισία, ψευδευλάβεια, τυπολατρία.

φατρία κλίκα, ένωση, ομάδα, όμιλος, συνασπισμός, αδελφότητα.

φενακισμός εξαπάτηση, κολακεία, αγυρτεία, απάτη, ψέμα.

φετιχισμός λατρεία αντικειμένων, παγανισμός, δεισιδαιμονία.

φήμη είδηση, διάδοση, πληροφορία, υπόληψη, εκτίμηση, δόξα, καλό όνομα.

φθόνος ζηλοφθονία, ζήλια, ζηλοτυπία, εμπάθεια, κακεντρέχεια, μίσος, μοχθηρία.

φιλαλληλία αλτρουισμός, αυτοθυσία, αυταπάρνηση.

φιλαργυρία τσιγκουνιά, φιλοχρηματία.

φιλαυτία εγωισμός, εγωπάθεια, εγωλατρία, εγωκεντρισμός.

φιλελευθερισμός φιλελευθερία, λιμπεραλισμός.

φιλία στενός δεσμός, αμοιβαία συμπάθεια και αγάπη.

φιλοδοξία μεγαλομανία.

φιλονικία προστριβή, διαμάχη, αντιδικία, έριδα, εχθρότητα.

φιλοπατρία πατριωτισμός.

φιλοπονία φιλεργία, εργατικότητα.

φιλοτιμία αξιοπρέπεια, ευθιξία, φιλότιμο, ζήλος, όρεξη.

φιλοτομαρισμός υπέρμετρος εγωισμός, ατομοκρατία, ατομικισμός.

φιλοχρηματία φιλοχρηματισμός, απληστία, φιλαργυρία.

φλυαρία περιττολογία, απεραντολογία, πολυλογία, αμετροέπεια.

φορτικότητα φόρτωμα, ενόχληση, επιβάρυνση.

φρόνημα αρχές, ηθικό, γνώμη, ιδεολογία, πολιτικά «πιστεύω», υψηλοφροσύνη, θάρρος, αυτοπεποίθηση, αποφασιστικότητα.

φρονηματισμός αναπτέρωση ηθικού, εμψύχωση, παραδειγματισμό ς, σωφρονισμός.

φρόνηση φρονιμάδα, σύνεση, σωφροσύνη, περίσκεψη, λογική, μυαλό.

φυγή απομάκρυνση, αναχώρηση, υποχώρηση, καταφυγή, διέξοδος.

φυγοπονία οκνηρία, τεμπελιά, ραθυμία, νωθρότητα.

φυσιοκρατία νατουραλισμός.

Χ

χαιρετισμός προσφώνηση, εκδήλωση αγάπης, σεβασμού, συμπάθειας, απόδοση τιμών.

χαμαιλεοντισμός ελιγμός, προσαρμοστικότητα, επιβίωση.

χαρακτήρας ιδιοσυγκρασία, ιδιομορφία, ιδιαιτερότητα, ιδιοτυπία, ιδιοσυστασία, διακριτικό γνώρισμα, ιδιαίτερο εκφραστικό ύφος, ειλικρίνεια, ήθος.

χάσμα μεγάλο ρήγμα, βάραθρο, διάσταση, διαφορά.

χαφιεδισμός κατάδοση, σπιουνιά, κατασκοπία, ρουφιανιά, ραδιουργία, συκοφαντία.

χειραγώγηση εξανδραποδισμός, ετεροκατεύθυνση.

χειραφέτηση αυτοτέλεια, ανεξαρτησία, απελευθέρωση, αποτίναξη, απαλλαγή.

χειρισμός χρησιμοποίηση, διαδικασία, διαχείριση, διεξαγωγή.

χουλιγκανισμός αυταρχισμός, αλητεία, μαγκιά, φανατισμός, τεντιμποϊσμός, βιαιότητα

χρήμα νόμισμα, παράς, λεφτά, χρηματικό ποσό, πλούτος, περιουσία.

χρηματισμός δωροληψία, κέρδος, διαχείριση υποθέσεων, συγκέντρωση χρημάτων.

χρησμός πρόρρηση, μαντεία, προφητεία.

χρόνος διάρκεια, συνέχεια, χρονική απόσταση, έτος.

χρονοτριβή απώλεια χρόνου, χρονισμός, καθυστέρηση, αργοπορία, χασομέρι.

χυδαϊσμός βαναυσότητα, προστυχιά, δημοτικισμός.

χωρισμός απομάκρυνση, αναχώρηση, αποχωρισμός, διανομή, μοιρασιά, διαζύγιο, διαλογή, εκλογή, διάλεγμα, απομόνωση, αποκλεισμός.

ΕΠΙΘΕΤΑ

χρήσιμος λυσιτελής, επωφελής, τελεσφόρος, εποικοδομητικός.

Ψ

ψέμα αναλήθεια, ψεύδος, ψευτιά, απάτη, μυθομανία.

ψευδαίσθηση απατηλή αίσθηση, πλάνη, αυταπάτη, παραίσθηση, φρεναπάτη, φαντασίωση.

ψηλάφηση ψηλάφισμα, εξέταση ή άγγιγμα με άκρες δαχτύλων, θωπεία, χάδι.

ψήφος γνώμη, επιδοκιμασία, έγκριση, προτίμηση, ψηφοδέλτιο.

ψιθυρισμός χαμηλόφωνη ομιλία, ψίθυρος, μουρμουρητό, συκοφαντία.

ψόγος μομφή, κατάκριση, αποδοκιμασία, επίκριση, κατηγορία, όνειδος, έλεγχος.

ψυχαγωγία διασκέδαση, τέρψη, αναψυχή, ευχαρίστηση.

ψυχεδελισμός ονειρική κατάσταση, παραίσθηση.

ψυχή ζωτική πνοή, πνεύμα, ζωική αρχή, νους, διάνοια, ψυχικό σθένος, καρδιά, αντοχή, κουράγιο, θάρρος, σθεναρότητα, αφοβία, δύναμη, άνθρωπος, εσωτερικός κόσμος, ενεργητικότητα, ζωντάνια.

ψυχισμός ψυχοσύνθεση, ψυχικός κόσμος, εσωτερικός συναισθηματικός κόσμος.

ψυχραιμία απάθεια, αταραξία, αυτοκυριαρχία, αυτοσυγκράτηση, στωικότητα, ηρεμία.

Ω

ωραίο ομορφιά, κάλλος, το «καλόν», το καλαίσθητο.

ωριμότητα ωρίμανση, μεστότητα, μέστωμα, ακμή.

ωφελιμισμός ωφελιμοκρατία, χρησιμοθηρία, χρησιμοκρατία, ατομικός ή κοινωνικός ευδαιμονισμός.

ωχαδερφισμός: έλλειψη ενδιαφέροντος, αδιαφορία για καθετί, δυσφορία, οκνηρία, ζαμανφουτισμός.

ΑΝΤΩΝΥΜΑ

ΑΝΤΩΝΥΜΑ

ΑΝΕΥΡΕΣΗ ΑΝΤΩΝΥΜΩΝ **:**

1. Είναι δυνατό να χρησιμοποιήσουμε το στερητικό α- ή αν-.
→Π.χ. έντιμος - ανέντιμος
δυνατός - αδύνατος, αδύναμος
2. Είναι δυνατό να χρησιμοποιήσουμε το στερητικό α- ή αν- και να παραλλάξουμε κάπως τη λέξη.
→Π.χ. αιματηρός - αναίμακτος
ενδοτικός - ανένδοτος
3. Όταν η λέξη είναι σύνθετη με το ευ-, είναι δυνατό να βρούμε κάποια λέξη σύνθετη με το δυσ- ή το α- στερητικό.
→Π.χ. ευτυχής - δυστυχής, ατυχής
ευμενής - δυσμενής
ευνομία - δυσνομία, ανομία
ευγενής - αγενής
4. Όταν η λέξη είναι σύνθετη με α' συνθετικό άλλη λέξη, είναι δυνατό να βρούμε κάποια σύνθετη λέξη με α' συνθετικό το αντώνυμο του α' συνθετικού της λέξης.
→Π.χ. δυσκολονόητος - ευκολονόητος
ανωφέρεια - κατωφέρεια
εσωστρέφεια - εξωστρέφεια
καλόπιστος - κακόπιστος

5. Είναι δυνατό να βρούμε ένα συνώνυμο της λέξης και να βρούμε ένα αντώνυμό του.
→Π.χ. συμβιβαστικός -+ διαλλακτικός, υποχωρητικός -+ αδιάλλακτος, ανυποχώρητος
αγχίνοια -+ εξυπνάδα -+ βλακεία
αλλό ς -+ ξένος, αλλοεθνής -+ ντόπιος, ομοεθνής
νόημα -+ ουσία -+ τύπος
ερμηνεύω -+ διαφωτίζω -+ συσκοτίζω

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:
Όσον αφορά την ερμηνεία των λέξεων:
α) Να λαμβάνουμε υπόψη τη σημασία με την οποία χρησιμοποιείται η λέξη μέσα στο κείμενο.
β) Να προτιμούμε τόσο για τα αντώνυμα όσο και για τα συνώνυμα λέξεις με διαφορετική ρίζα.
γ) Να δίνουμε το συνώνυμο ή αντώνυμο της λέξης στον ίδιο χρόνο και αριθμό ή γένος, αριθμό και πτώση με την αρχική λέξη.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΝΤΩΝΥΜΩΝ

Α

άβατος	βατός
αδαής	ειδήμων, ειδικός, γνώστης
αδιάλλακτος	διαλλακτικός
αδιάφορος	ενδιαφέρων, σημαντικός
αδιόρατος	αξιοπρόσεκτος, αξιόλογος, ευδιάκριτος
άδολος	πονηρός, δόλιος
αδράνεια	δράση, ενεργητικότητα
αθέατος	περίοπτος
αθέλητος	ηθελημένος, εκούσιος
αθέμιτος	σκόπιμος-θεμιτός
αθεράπευτος	θεραπεύσιμος, ιάσιμος
αθησαύριστος	αποθησαυρισμένος, καταγεγραμμένος
άθικτος	θιγμένος, προσβεβλημένος
αίθριος	νεφελώδης, συνεφιασμένος
αιματηρός	αναίμακτος
αισθητός	ανεπαίσθητος
αισχρός	ηθικός, χρηστός
αίτιος	ανεύθυνος, αμέτοχος, άσχετος
αιφνίδιος	προγραμματισμένος, αναμενόμενος, προσδοκώμενος
αιχμαλωσία	ανεξαρτησία

αιώνιος	φθαρτός, εφήμερος, προσωρινός
αιωνόβιος	βραχύβιος
αιωρούμαι	προσγειώνομαι
άκακος	κακός, φαύλος, πονηρός, δόλιος, επικίνδυνος
άκαμπτος	εύκαμπτος, ευλύγιστος, ενδοτικός, υποχωρητικός
ακαμψία	υποχωρητικότητα, διαλλακτικότητα
ακατάβλητος	καταβεβλημένος, ευάλωτος
ακατάληπτος	κατανοητός, εύληπτος, σαφής
ακαταμάχητος	ευκατάβλητος
ακλόνητος	ασταθής, αμφισβητήσιμος
ακμάζω	παρακμάζω, δύω, ξεπέφτω
ακολουθώ	προηγούμαι, προπορεύομαι
ακόρεστος	χορτάτος, κορεσμένος
ακράδαντος	ασταθής, αμφίβολος, αβέβαιος
ακριβής	ανακριβής, λανθασμένος, εσφαλμένος, αναξιόπιστος, ασυνεπής
ακύμαντος	πολυκύμαντος, ταραχώδης
άκυρος	έγκυρος
αλαζονεία	μετριοφροσύνη, ταπεινοφροσύνη, σεμνότητα
αλγεινός	ανώδυνος, ευχάριστος
αλήθεια	ψεύδος, ψέμα, αναλήθεια, μύθευμα, επινόημα, αποκύημα της φαντασίας

αλκή	αδυναμία, καχεξία
αλλότριος	οικείος, δικός
αλτρουισμός	εγωισμός, ατομισμός
αμβλύνω	οξύνω, αναμοχλεύω
αμείλικτος	φιλεύσπλαχνος, ήπιος, μαλακός
αμελητέος	σημαντικός, αξιόλογος, υπολογίσιμος
αμελώ	επιμελούμαι
άμεμπτος	αξιόμεμπτος, αξιοκατάκριτος, μεμπτός, επιλήψιμος
άμεσος	έμμεσος, πλάγιος
αμετάθετος	μετακινούμενος, μετατοπισμένος, ευμετακίνητος
αμετάκλητος	μετακλητός, ανακλητός, ακυρώσιμος, αναιρέσιμος
αμετανόητος	μετανοημένος
αμετάπειστος	διαλλακτικός, υποχωρητικός
αμετροεπής	λιγόλογος, συγκρατημένος, σεμνός, μετρημένος
άμετρος	ολιγάριθμος, πεπερασμένος
αμιγής	ανάμικτος, μικτός, νοθευμένος
αμοιβαίος	μονομερής
αμυδρός	σαφής, ,ξεκάθαρος, έντονος, ζωηρός, αισθητός
αμύητος	μυημένος
αμύνομαι	επιτίθεμαι
αμφιβάλλω	είμαι βέβαιος, έχω την πεποίθηση
αμφιλεγόμενος	αναμφισβήτητος, αναμφίλεκτος, αναντίρρητος

αναγόρευση	καθαίρεση
αναζήτηση κέρδους	αφιλοκέρδεια
αναζωογόνηση	εξάντληση, εξουθένωση
αναθύμηση	λήθη, λησμονιά
αναίδεια	σεμνότητα
αναίρεση	επικύρωση, τήρηση
αναισχυντία	σεμνότητα, αιδημοσύνη
ανακαινίζω	φθείρω
ανακινώ (θέμα)	αποσιωπώ, αντιπαρέρχομαι
ανακλιμάκωση	αποκλιμάκωση
ανάλγητος	συμπονετικός, ευαίσθητος, πονόψυχος
ανάληψη (ευθύνης)	αποποίηση
ανάληψη (θέσης)	αποχώρηση, παραίτηση δυσαναλογία, ασυμμετρία
αναλογία	δυσαναλογία, ασυμμετρία
αναλογίζομαι	αψηφώ, παραγνωρίζω
αναμενόμενος	ανέλπιστος, απρόσμενος
αναπάντεχος	αναμενόμενο
αναπνοή	εκπνοή
ανάρμοστος	αρμόζων, πρέπων
ανάρπαστος	αζήτητος
αναστατώνω	καθησυχάζω

ανασφάλεια	αυτοπεποίθηση, αποφασιστικότητα
ανεκτικός	αδιάλλακτος
ανεξαρτησία	εξάρτηση, υποτέλεια
ανησυχητικός	καθησυχαστικός
άνοδος	κάθοδος, πτώση
ανομολόγητος	ομολογημένος, φανερός
ανοχή	αδιαλλαξία, ακαμψία
αντιγνωμία	συμφωνία, ταυτότητα απόψεων
αντίσταση	υποχώρηση
αντιστέκομαι	ενδίδω, υποχωρώ
αξιέπαινος	αξιοκατάκριτος
αόριστος	καθορισμένος
απαλείφω	διατηρώ
απατηλός	ειλικρινής, πραγματικός
απελπιστικός	ενθαρρυντικός
απληστία	αυτάρκεια
αποκλίνω	συγκλίνω
αποκρουστικός	ελκυστικός
απόκρυψη	αποκάλυψη
απόρριψη	αποδοχή, έγκριση
αποσαφηνίζω	συσκοτιζω, μπερδεύω
απρέπεια	ευπρέπεια

απροκάλυπτος	συγκεκαλυμμένος
απρόσκοπτος	μετ' εμποδίων
αρμονία	ασυμμετρία
αρρυθμία	ευρυθμία
άρτιος	ελλιπής
ατελέσφορος	αποτελεσματικός, λυσιτελής
άτεχνος	περίτεχνος
ατομικός	συλλογικός
άτοπος	λογικός
αυθάδης	καλότροπος, ευγενικός
αυστηρός	επιεικής, ελαστικός
αυτόκλητος	καλεσμένος κλητευμένος
αφορολόγητος	φορολογητέος
αφυπνίζω	αποχαυνώνω, κοιμίζω

Β

βαρετός	ενδιαφέρων, συναρπαστικός
βαρυσήμαντος	ασήμαντος
βάσιμος	αβάσιμος ,αθεμελίωτος, αστήριχτος
βατός	αδιάβατος
βελτίωση	επιδείνωση
βίαιος	ήπιος

βλοσυρός	μειλίχιος
βουλιμία	κορεσμός
βραχύβιος	μακρόβιος

Γ

γενικός	ειδικός, μερικός
γενναιόδωρος	τσιγγούνης
γενναιότητα	ανανδρία
γνήσιος	πλαστός
γραπτός	άγραφος

Δ

δαπανηρός	ανέξοδος
δειλός	τολμηρός
δελεαστικός	αδελέαστος
δέσμιος	λυτός, ελεύθερος
δευτερεύων	πρωτεύων, κύριος
δημεγέρτης	Ειρηνοποιός
δημιουργώ	καταστρέφω
δημόσιος	ιδιωτικός, προσωπικός, ατομικός
διαβλητός	αδιάβλητος
διάζευξη	σύζευξη, ένωση

διαλλακτικός	αδιάλλακτος
διαυγής	θολός
διαφημίζω	δυσφημώ
διαφορετικότητα	ομοιότητα, ταυτότητα, ομοιογένεια
διαφοροποίηση	εξομοίωση
διαχρονικός	συγχρονικός, εφήμερος
διάψευση	επαλήθευση
διεξοδικός	συνοπτικός, σύντομος
διευκολύνω	δυσχεραίνω
διευκρινίζω	συσκοτίζω
διευρύνω	περιορίζω
διχάζω	συμβιβάζω
δόλιος	άδολος
δραστήριος	αδρανής
Δυσπραγία (=δύσκολη οικονομική κατάσταση)	ευπραγία
δύστροπος	καλότροπος
δωροδοκία	δωροληψία

Ε

εγγενής	επίκτητος
εγκρατής	ακόλαστος, αχαλίνωτος, έκλυτος

έγκριση	απόρριψη, ακύρωση
εγκώμιο	επίκριση, ψόγος
εθελούσιος	ακούσιος
εθνικιστικός	διεθνικός
εθνικός	διεθνής
εκδηλωτικός	κρυψίνους, επιφυλακτικός ,ανεκδήλωτος
Εκζήτηση(=σκόπιμη επιδίωξη διαφοροποίησης)	αυθορμητισμός, προσποίηση, επιτήδευση
εκμεταλλεύσιμος	ανεκμετάλλευτος
εκούσιος	ακούσιος, αθέλητος
εκπληρωμένος	ανεκπλήρωτος
εκτόνωση	συμπίεση
ελάσσων	μείζων
ελαχιστοποιώ	μεγιστοποιώ
έμπειρος	αμάθητος
έμπιστος	αναξιόπιστος, αφερέγγυος
εμπλοκή	απεμπλοκή
εναντιώνομαι	συμπράττω, συμφωνώ
εναργής	δυσδιάκριτος, σκοτεινός, απροσδιόριστος
ένδεια	επάρκεια
ενεργοποιώ	ακινητοποιώ
ενήμερος	ανενημέρωτος

ενθουσιάζω	ψυχραίνω, απογοητεύω
ενίσχυση	αποδυνάμωση
ένοχος	αθώος
ενστερνίζομαι	απαρνιέμαι
ενωτικός	διασπαστικός
επεξεργασμένος	ακατέργαστος
επηρεασμένος	ανεπηρέαστος
επιβράδυνση	επιτάχυνση
επίκαιρος	άκαιρος, ανεπίκαιρος
επικερδής	επιζήμιος
επικυρωμένος	ακύρωτος
επικύρωση	ανάκληση
επιστητό	άγνωστο, απροσπέλαστο
επιτηδευμένος	ανεπιτήδευτος
επωφελής	ασύμφορος
εριστικός	ήπιος, συμφιλιωτικός
ετερόκλιτος	ανομοιογενής
ετερότητα	ταυτότητα
ευγνωμοσύνη	αχαριστία
ευεξία	καχεξία
ευθυκρισία	ακρισία
εύληπτος	δυσνόητος

ευυπόληπτος	ανυπόληπτος
ευχέρεια	δυσχέρεια
εφικτός	ανέφικτος, ακατόρθωτος

Ζ

ζαρώνω	τεντώνομαι, απλώνομαι
ζενίθ	ναδίρ , κατώτατο δυνατό
ζεσταίνω	κρυώνω, ψύχω
ζεστασιά	κρύο, ψύχρα
ζεύω	ξεζεύω
ζημιώνω	ωφελώ
ζήτηση	προσφορά
ζητωκραυγάζω	αποδοκιμάζω
ζόρικος	βολικός
ζουρλός	λογικός
ζοφερός	φωτεινός
ζωηρός	άτονος
ζωντανός	νεκρός
ζωτικός	επουσιώδης
ζωώδης	ανθρώπινος

Η

ηθελημένος	ακούσιος

ηθικός	ανήθικος
ηλικιωμένος	νέος
ηλιοβασίλεμα	ανατολή
ηλιόλουστος	σκοτεινός
ημεδαπός	αλλοδαπός
ημεράδα	αγριάδα, σκληρότητα
ημερεύω	εξαγριώνω ,αγριεύω
ημερήσιος	νυκτερινός
ημερόβιος	νυκτόβιος
ήμερος	βίαιος
ημερότητα	αγριότητα, αγριάδα
ημέτερος	ξένος
ημιτελής	ολοκληρωμένος
ήξεις αφήξεις	σαφής, ξεκάθαρος
ηπειρωτικός	νησιωτικός
ηρεμιστικό	διεγερτικό
ήρωας	παλικάρι
ησυχία	θόρυβος, φασαρία
ήσυχος	ανήσυχος , θορυβώδης, εκρηκτικός, οξύθυμος
ήττα	νίκη
ηττώμαι	νικώ
ηχηρός	αθόρυβος

θαλερός	μαραμένος, παρηκμασμένος
θάλλω	παρακμάζω
θάλπω	ψυχραίνω
θαλάσσιος	χερσαίος
θαλασσοταραχή	κάλμα
θαλασσώνω	επιτυγχάνω
θαμπάδα	διαφάνεια
θαρραλέος	άτολμος, δειλός
θάρρος	φόβος, δειλία
θέριεμα	αποδυνάμωση
θερίζω	σπέρνω
θερινός	χειμερινός
θερμαίνω	ψυχραίνω
θέρμη	απροθυμία
θερμόαιμος	ψυχρόαιμος
θέσει	φύσει
θέση	άρση
θεωρητικός	πρακτικός, θετικός, πραγματικός
θηλυπρεπής	ανδροπρεπής ,αρρενωπός

I

ιδεατός	υπαρκτός, πραγματικός
ιδεαλισμός	ρεαλισμός
ίδιος	διαφορετικός ,ξένος
ιδιοτέλεια	ανιδιοτέλεια
ιδιωτικοποίηση	κρατικοποίηση, εθνικοποίηση
Ιδιωτικός	δημόσιος, κρατικός
Ιδιωφελής	κοινωφελής
ιερός	ανίερος
ικανοποίηση	απογοήτευση
ικανοποιώ	δυσαρεστώ
ικανός	ανίκανος, ανεπαρκής
ιλαρότητα	κατήφεια
ιμιτασιόν	γνήσιος, αυθεντικός
ιρασιοναλισμός	Ρασιοναλισμός
ίσιος	ανώμαλος, τραχύς
ιστορικός	μυθικός, πλαστός, φανταστικός
ισχνός	εύσωμος, παχύς , πλούσιας, άφθονος, παχυλός , ισχυρός
ισχνότητα	αφθονία
ισχυροποίηση	εξασθένιση, αποδυνάμωση

καινοτομία	στασιμότητα. Στερεοτυπία
καινούριος	απαρχαιωμένος, πεπαλαιωμένος, αναχρονιστικός
κακοκαιρία	αιθρία
κακοποιός	αγαθοποιός, αβλαβής, φιλήσυχος
καλαίσθητος	ακαλαίσθητος, κακόγουστος
κάλλος	ασχήμια, δυσμορφία
καλοσύνη	μοχθηρία, φαυλότητα
κάμψη	ανάκαμψη
καρτερία	ανυπομονησία, αδημονία
καταγωγή	κατάληξη
καταδίκη	αθώωση
κατάθεση	ανάληψη
κατακριτέος	αξιέπαινος
καταπίεση	ελευθέρωση
κατάπληξη	απάθεια, αδιαφορία
κατάργηση	επικύρωση, θεσμοθέτηση
καταστροφή	σωτηρία, δημιουργία, οικοδόμηση
κατάταξη	σκόρπισμα
κατηγορία	υπεράσπιση, έπαινος, εγκώμιο
κατόρθωμα	αποτυχία, αστόχημα
κατοχή	απελευθέρωση

κατοχυρωμένος	ακατοχύρωτος
καύχημα	ντροπή, αισχύνη, όνειδος
κέρδος	ζημία, απώλεια
κερδοσκοπικός	αφιλοκερδής
κίνδυνος	ασφάλεια
κίνηση	αδράνεια, ακινησία
κοινός	ατομικός, προσωπικός ,μοναδικός, πρωτότυπος
κοινωνικός	ακοινώνητος, μονόχνωτος
κοντόφθαλμη προοπτική	διορατικότητα
κοπιαστικός	άκοπος
κραταιός	ανίσχυρος , αδύνατος
κύρος	απαξία

Λ

λάβρος	ήπιος, χαλαρός
λαθραίος	φανερός, νόμιμος
λακωνικός	φλύαρος, απεραντολόγος
λαμπρός	σκοτεινός, μουντός
λείος	τραχύς
λεπτομερής	αδρομερής
λήθη	μνήμη, θύμηση
λήξη	έναρξη

λιτός	επιτηδευμένος, σύνθετος
λογικός	άλογος , παράλογος, υπερβολικός
λυσιτελής	αλυσιτελής, ανώφελος, ασύμφορος

Μ

μαζικός	ατομικός, μεμονωμένος
μακρηγορώ	βραχυλογώ, λακωνίζω
μακρόθυμος	μνησίκακος, εκδικητικός
μακροσκελής	σύντομος
μαρτυρώ	αποκρύπτω, αποσιωπώ
ματαιοπονώ	τελεσφορώ, καρποφορώ
μάταιος	αποτελεσματικός, επωφελής, ωφέλιμος, σκόπιμος
ματαιώνω	πραγματοποιώ, φέρνω σε πέρας
μεγαλεπήβολος	ταπεινός
μεγαλοπρεπής	ταπεινός, λιτός
μεγαλορρήμων	μετριόφρων, ταπεινόφρων
μέθη	νηφαλιότητα
μειλίχιος	τραχύς, απότομος, άγριος
μειοδοτώ	πλειοδοτώ
μειονότητα	πλειονότητα
μειωμένος	αμείωτος, αμετάπτωτος
μελαγχολία	ευθυμία, χαρά, ευφορία
μερικός	γενικός, ολικός, πλήρης

μεριμνώ	παραμελώ
μεροληπτικός	αμερόληπτος, αντικειμενικός
μεστός	άγουρος, αγίνωτος ,κενός
μεταβλητός	αμετάβλητος, αναλλοίωτος
μομφή	έπαινος
μόνιμος	έκτακτος, προσωρινός, πρόσκαιρος
μονότονος	ποικίλος, συναρπαστικός, πολυφωνικός
μύχιος	εμφανής, εξωτερικός

Ν

νηνεμία	θύελλα, αέρας
νικώ	ηττώμαι
νόθος	γνήσιος, αυθεντικός
νόμιμος	άνομος, παράνομος, αθέμιτος
νοσηρός	υγιεινός, εύρωστος, ρωμαλέος, υγιής
νόστος	ξενιτεμός, αποδημία
νωθρός	εργατικός, φιλόπονος
νωχελής	ενεργητικός, δραστήριος

Ξ

Ξακουστός	άσημος, αφανής
ξάστερος	συννεφιασμένος, σκοτεινός
ξαφνικός	αναμενόμενος, προσδοκώμενος

ξένοιαστος	ανήσυχος, αγχωμένος
ξενοφανής	γνωστός, οικείος, συνηθισμένος
ξενόφερτος	ντόπιος, εγχώριος
ξενοφιλία	ξενοφοβία
ξενόφωνος	ομόγλωσσος
ξεπερασμένος	σύγχρονος, μοντέρνος / αξεπέραστος

Ο

οδυνηρός	ανώδυνος
οικειοθελής	υποχρεωτικός. αναγκαστικός
οικονομία	σπατάλη
οικτρός	εξαίσιος, υπέροχος
οκνηρός	άοκνος, εργατικός ,δραστήριος
ολέθριος	σωτήριος, λυτρωτικός, ευεργετικός
ολιγάρκεια	πλεονεξία
ολοκληρωμένος	ελλιπής
ομιλητικός	λιγομίλητος, σιωπηλός
ομογενής	αλλογενής, αλλοεθνής, αλλόφυλος
ομοφωνία	διάσταση, διαφωνία, διχογνωμία
ομόψυχος	διχασμένος
όνειδος	καύχημα
οξύνοια	βραδύνοια, αμβλύνοια

όξυνση	άμβλυνση, εξομάλυνση, ύφεση
οξύτητα	ηπιότητα
οπισθοδρόμηση	πρόοδος, εκσυγχρονισμός
οπισθοχώρηση	προέλαση
ουραγός	πρωτοπόρος
ουσιώδης	επουσιώδης, ανούσιος
ουτοπικός	εφικτός, πραγματοποιήσιμος
όφελος	ζημία
οχληρός	ευχάριστος
όψιμος	Πρώιμος

Π

πάγιος	μεταβαλλόμενος
πανικόβλητος	ψύχραιμος
πανουργία	αγαθότητα
παντελής	μερικός
παράβαση	τήρηση, εφαρμογή
παραγκωνίζω	προωθώ, ενισχύω
παραγνωρίζω	αναγνωρίζω, εκτιμώ
παραγωγή	επαγωγή
παράδοξος	συνήθης, κανονικός, φυσιολογικός
παράδοση	παραλαβή, λήψη

παραδοχή	άρνηση, απόρριψη
παρακμάζω	ακμάζω
παρεμποδίζω	διευκολύνω, υποβοηθώ
παροδικός	μόνιμος
παροτρύνω	αποθαρρύνω
παροχή	στέρηση
πειθαρχία	απείθεια
πείσμα	ενδοτικότητα, υποχωρητικότητα
πενιχρός	πλούσιος, άφθονος, επαρκής
πεπερασμένος	άπειρος
περαιώνω	αρχίζω
περιληπτικός	εκτενής, αναλυτικός, διεξοδικός
περιττός	απαραίτητος
περιφραστικός	μονολεκτικός
πικρόχολος	γλυκός, καλόγνωμος
πιστός	ασυνεπής, ασταθής, ανακριβής, άπιστος
πλάγιος	ευθύς, άμεσος
πλαστός	γνήσιος, πρωτότυπος
πλεόνασμα	έλλειμμα, υστέρημα
πλημμελής	άρτιος, πλήρης
πολιτικοποιημένος	απολιτικός
πολυάριθμος	ευάριθμος

προαιρετικός	υποχρεωτικός
προκατειλημμένος	απροκατάληπτος
προσεγγίζω	απομακρύνομαι
προσιτός	απροσπέλαστος
προσόν	ελάττωμα, μειονέκτημα
προσποίηση	φυσικότητα
πρόχειρος	φροντισμένος, μελετημένος

Ρ

ράθυμος	ζωηρός, δραστήριος
ρεαλιστής	αιθεροβάμων, ονειροπόλος, ουτοπιστής
ρευστός	σταθερός, αμετάβλητος
ρητός	αμφιλεγόμενος, ασαφής ,άρρητος
ρηχός	βαθύς, (μτφ: βαθυστόχαστος, διεισδυτικός)
ριζοσπαστικός	συντηρητικός
ριψοκίνδυνος	ασφαλής
ρυπαρός	καθαρός, αδιάφθορος
ρωμαλέος	αδύναμος, ασθενικός καχεκτικός

Σ

σαγηνεύω	απωθώ
σαθρός	γερός, ανθεκτικός
σαφής	ασαφής, αδιευκρίνιστος, συγκεχυμένος

σεβασμός	ασέβεια
σεβαστός	αμελητέος
σίγουρος	ανασφαλής
σιωπηλός	φλύαρος, θορυβώδης
σκαιός	αβρός, μειλίχιος, προσηνής, ήπιος
σκυθρωπός	ευδιάθετος, εύθυμος
σπατάλη	φειδωλότητα, οικονομία
σπλαχνικός	άκαρδος, σκληρός
σποραδικός	συχνός, τακτικός
σταθερός	ασταθής ,μεταβλητός, ακανόνιστος
στερεότυπος	ιδιότυπος
στέρηση	παροχή, πλησμονή
στιβαρός	αδύναμος, καχεκτικός
στιλπνός	θαμπός
συγκατάθεση	άρνηση
συγκρότηση	διάλυση
σύγχρονος	κλασικός, πεπαλαιωμένος
σύζευξη	διάζευξη
συλλογικός	ατομικός, μεμονωμένος
συμβιβαστικός	ασυμβίβαστος ,αδιάλλακτος
σύμμαχος	αντίπαλος
συμμετοχή	αποχή

συμμέτοχος	αμέτοχος
συμπάθεια	αντιπάθεια, απέχθεια
σύμπνοια	διχόνοια
συμπόνια	απονιά, αναλγησία
συμπτύσσω	αναπτύσσω, επιμηκύνω
συμπυκνώνω	αραιώνω
συμφέρον	ανιδιοτέλεια
συναγείρω	σκορπώ, διαλύω
συναθροίζω	διασκορπώ, διασπείρω
συναπτός	διακεκομμένος
συναφής	άσχετος
συνεννόηση	ασυνεννοησία
συνεργασία	ανταγωνισμός
συνεργώ	εμποδίζω
συνετός	ασύνετος, απερίσκεπτος
συνοχή	διάσπαση
συνταυτίζω	διαφοροποιώ
σύντομος	μακρύς, εκτενής
συρρίκνωση	επέκταση
σφριγηλός	παρηκμασμένος, άτονος
σχετικός	απόλυτος, άσχετος, ανίδεος

σχολαστικός	επιφανειακός, επιπόλαιος
σωτήριος	ολέθριος, καταστρεπτικός

Τ

ταλαντούχος	ατάλαντος
ταραχώδης	ατάραχος, γαλήνιος, ήρεμος
ταύτιση	αντιδιαστολή
ταχύνους	βραδύνους
τεκμηριωμένος	αναπόδεικτος
τέρμα	αφετηρία, αρχή, ξεκίνημα
τερπνός	δυσάρεστος
τετριμμένος	πρωτότυπος, ασυνήθιστος
τεχνητός	γνήσιος, αληθινός
τεχνικός	άτεχνος
τηρώ	αθετώ
τιθασεύω	εξαγριώνω, αποθηριώνω
τιποτένιος	αξιόλογος, σημαντικός
τμηματικός	συνολικός, ολόκληρος
τόλμη	δειλία, λιποψυχία
τονώνω	εξασθενίζω
τραχύς	λείος, απαλός, τρυφερός
τροποποίηση	στασιμότητα
τρωτός	άτρωτος, απρόσβλητος

τυχαίος	σκόπιμος, ηθελημένος /σπουδαίος, αξιόλογος
τωρινός	αλλοτινός

Υ

υμνολογώ	επιτιμώ, επικρίνω, κατηγορώ
υπαίθριος	κλειστός, εσωτερικός
υπαινικτικός	άμεσος, ευθύς
υπαιτιότητα	αναιτιότητα
υπακούω	απειθώ, απειθαρχώ
υπαναχωρώ	επιμένω
υπεραμύνομαι	αντιμάχομαι, πολεμώ
υπερασπίζω	διώκω
υπερεκτιμώ	υποτιμώ
υπερένταση	χαλάρωση
υπερέχω	υστερώ, υπολείπομαι
υπερηφανεύομαι	ντρέπομαι, αισχύνομαι
Υπερθεματίζω (β' σημασία = συμφωνώ με κάτι που ιπώθηκε και προσθέτω κάτι παραπάνω).	μειοδοτώ
υπερθερμαίνω	καταψύχω
υπέρμαχος	πολέμιος
υπέρογκος	μικροσκοπικός

υπεροπτικός	σεμνός, μετριόφρων
υπερφίαλος	ταπεινός, μετριόφρων
υπερψηφίζω	καταψηφίζω
υποαπασχόληση	υπεραπασχόληση
υποβιβάζω	ανυψώνω
υποβολιμαίος	γνήσιος / αυτόβουλος
υποδεέστερος	υπέρτερος
υποδειγματικός	αξιοκατάκριτος
υποθάλπω	προδίδω, καταδίδω/ κατασιγάζω
υποκίνηση	αποτροπή
υποτέλεια	αυτοδιάθεση
υποτίμηση	ανατίμηση/ υπερτίμηση
υποτονικός	δυναμικός, ενδιαφέρων

Φ

φαβοριτισμός	αξιοκρατία
φαιδρός	κατηφής, βαρύς, δύσθυμος/ σοβαρός
φαινομενικός	πραγματικός
φανατικός	αφανάτιστος
φανταστικός	υπαρκτός, πραγματικός
φειδωλός	αφειδής
φερέγγυος	αφερέγγυος, αναξιόπιστος

φευγαλέος	διαρκής, συνεχής, μόνιμος
φθηνός	ακριβός, ποιοτικός
φθίνω	αυξάνω, αυξάνομαι
φιλαλήθεια	υποκρισία, ψεύδος
φιλανθρωπία	μισανθρωπία, φιλαυτία
φιλάργυρος	γενναιόδωρος
φιλαυτία	αλτρουισμός, αυταπάρνηση
φιλειρηνικός	πολεμοχαρής
φιλόδοξος	μετρημένος, ταπεινός
φιλοπερίεργος	διακριτικός
φιλόπονος	φυγόπονος
φιλότιμος	αφιλότιμος, μικρόψυχος
φιλύποπτος	εύπιστος, αφελής

Χ

χαλαρός	σφιχτός, έντονος, αυστηρός, άτεγκτος
χαλεπός	εύκολος, ευχερής
χαμερπής	υψηλός
χαρμόσυνος	θλιβερός, λυπητερός
χαρωπός	σκυθρωπός
χειραγώγηση	χειραφέτηση
χιμαιρικός	πραγματικός, πραγματοποιήσιμος

χρηστικός	άχρηστος, ανωφελής/ δύσχρηστος
χρηστός	ευγενής, διακριτικός, ευπρεπής

Ψ

ψεγάδι	προτέρημα, πλεονέκτημα
ψέγω	επαινώ
ψευδής	αληθής
ψηφίζω	καταψηφίζω
ψίθυρος	κραυγή, βοή
ψύχραιμος	ταραγμένος, ευέξαπτος
ψυχρός	θερμός, εγκάρδιος

Ω

ωθώ	έλκω
ώριμος	άγουρος, αγίνωτος
ωφέλεια	ζημία, βλάβη
ωφέλιμος	αλυσιτελής

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΦΡΑΓΚΟΥΚΗΣ Η Διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στο Ενιαίο Λύκειο, εκδόσεις Πατάκης.

Α. ΤΟΤΣΙΚΑΣ, α) Λόγος δοκιμιακός, εκδ. GUTENBERG, Αθήνα 2001 β)Λόγου δοκιμές, εκδ. GUTENBERG, Αθήνα 2000

ΑΡΗΣ ΓΙΑΒΡΗΣ, Η οργάνωση του λόγου, εκδ. GUTENBERG, Αθήνα 1990

Β. ΦΙΛΙΑΣ, α) Αναφορές στην κοινωνική πραγματικότητα του τέλους του 20ού αιώνα, εκδ. Ι. ΣΙΔΕΡΗΣ, Αθήνα 1996, β) Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις, εκδ. ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ, Αθήνα 1995

Γ. ΜΠΑΤΖΙΝΑΣ-Δ. ΛΟΥΛΟΣ, 'Εκφραση -Έκθεση, εκδ. ΖΗΤΗ, Θεσ/νίκη 2001

Γ. Κ. ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗ, Δοκίμια, εκδ. ΑΘΗΝΑ,1995

Γ. ΚΟΥΜΑΜΗΣ, Σύγχρονα προβλήματα & Παιδεία, εκδ. Α. ΧΡΙΣΤΑΚΗ, 1993

Ε.ΤΣΟΥΡΕΑΣ, Θέματα σύγχρονου προβληματισμού - Δοκίμια, εκδ. ΠΑΠΑΔΗΜΑ, Αθήνα 1993

α) Έκθεση ιδεών - Θέματα κοινωνικού προβληματισμού (τόμος β'), β) Η Νεοελληνική Γλώσσα και Έκθεση στο ενιαίο λύκειο, εκδ. ΠΑΤΑΚΗ, Αθήνα 1994

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΑ - ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ, 3ος τόμος, εκδ. ΟΡΟΣΗΜΟ,1995

Ε. ΡΙΖΑ-ΣΚΥΦΑ, Κριτήρια αξιολόγησης στην Έκφραση -Έκθεση, εκδ. ΕΛΛ. ΓΡΑΜΜΑΤΑ, Αθήνα 2001

Ι. Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ, Ο σύγχρονος άνθρωπος, Οι Εκδόσεις Των Φίλων.

Κ. ΓΚΟΡΟΓΙΑ-Ε. ΜΑΣΤΡΟΜΑΝΩΛΗ, Λόγος και Έκφραση, εκδ. ΣΑΒΒΑΛΑΣ, Αθήνα 2001

ΝΙΚΟΣ Α.ΚΟΥΚΗΣ-ΑΡΗΣ Σ.ΤΣΟΥΚΑΝΤΑΣ ,Η ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ ,εκδόσεις Ι.ΣΙΔΕΡΗΣ,2002

Π. ΣΑΛΑΓΙΑΝΝΗΣ, Προσεγγίσεις θεμάτων σύγχρονου προβληματισμού, εκδ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ, Αθήνα 2002

Σ.ΤΙΤΗΣ Μεθοδολογία επεξεργασίας κειμένου και παραγωγής λόγου, εκδ. ΣΠΟΥΔΗ, Αθήνα 2000

ΤΖΑΝΙΔΗΣ Σ.-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ.Ο- ΤΖΑΝΙΔΟΥ.Π, Το μάθημα της Γλώσσας, εκδ. ΖΗΤΗ, Θες/νίκη 2000.

ΤΕΓΟΠΟΥΛΟΣ ΦΥΤΡΑΚΗΣ, Συνώνυμα-Αντώνυμα ,ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ,2005,ΑΘΗΝΑ

Υπουργείο Παιδείας και πολιτισμού Κύπρου , Συνάντηση με τη Γλώσσα, Α΄,Β΄,Γ΄ Γυμνασίου, Λευκωσία.

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ της ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΉΣ ΓΛΩΣΣΑΣ στο ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ

